ချောင်းကြီးကျေးရွာ

ချောင်းကြီးကျေးရွာအုပ်စု

သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ချောင်းကြီးကျေးရွာ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၅

စကားချီး ၆

ချောင်းကြီးကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ် ၈

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် **၉**

(၁) နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၉

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၁

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၁

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၄

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၉

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၁

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂
(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့်ငှ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၇
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၀

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ
ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၂ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ဇယား ၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၇၀

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း ၇၅

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၆

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOAI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၀/၂၁ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများ ပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါ သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ သော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီး ဌာနမှ စီစဉ် ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာ အုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများ မှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက် လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင် အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

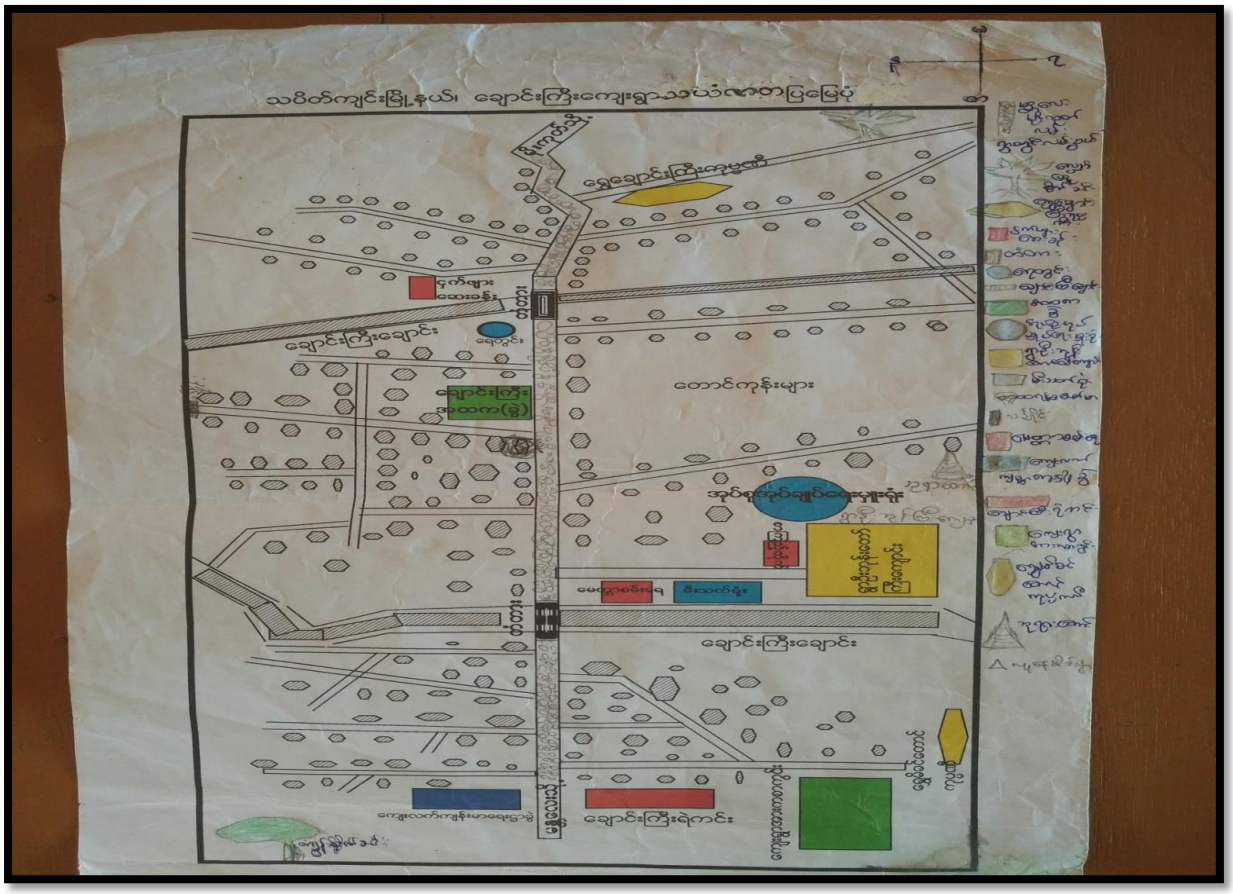
ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက် နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ချောင်းကြီးကျေးရွာ
သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

ချောင်းကြီးကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့် မြို့၏ ကွာခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာအရွယ်အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ် ကြသည်။ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၇၀) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍ နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများ တိုးတက် ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာ စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီ ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီး သည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်း အမြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး ရေး ဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့် ကြန့်ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည် ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း **(စီးပွါးရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူစွမ်းအားအရင်း အမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်)** ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်များ စသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၄င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြရမည့် ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအား စသည်တို့ကိုလည်း ၄င်းတို့ကသာ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်း မရှိတတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ် မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည်

လုပ်ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့ အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာ လုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုရေးကော်မတီဖွဲ့စည်း ရာတွင် လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုး သမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်း သွားမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက် များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ် လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်း တင်ထားရှိသည်။ ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက် လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များနှင့် လူသား စွမ်းရည် များ တည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲ ထားသော စီမံကိန်းသည်**ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိ လာကြပါ သည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည် ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့ နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုး ဖြစ်စေ သောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ အနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များကိုရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်း များကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူ မှန်သမျှ တို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ **ရည်ရွယ်ချက်မှာ-**

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲ နိုင်စေရန်နှင့် ၄င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ် တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၄င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်း တင်ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက် နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၄င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေး စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများ ကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏ လိုအပ်ချက် နှင့် အခြေအနေမှန်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက် အကူဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု ၏ လိုလားချက်နှင့် ၄င်းတို့၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုး လာစေရန် ဗျူဟာ မြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက် ရမည့်လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်း များအတွက် လိုအပ် သော မှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေး ဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင် မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေး ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း များနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်း ဆောင်ရွက် မှု ပိုမိုကောင်းမွန် စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများ ပြုလာနိုင် ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် **၁၇** ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်း နှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း **၁၇၀** တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း **၂၉**မြို့နယ်ကို မြို့နယ် လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း **၅၈၀၀**ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက် ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း **၆၄၈၉၉** အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း **၅** ရွာကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် **၆၅** ရွာအား ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာအပြီး ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်း များကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ ချောင်းကြီးကျေးရွာသည် သပိတ်ကျင်းမြို့၏ တောင်ဘက် ၂၅ မိုင်ခန့် အကွာအဝေး၊ ကျောက်ဖြူကျေးရွာ၏ တောင်ဘက် ၃ မိုင်ခန့်အကွာဝေး၊ ချောင်းကြီးကျေးရွာ အုပ်စု၊ မြောက်လောင်ဂျီတွဒ် ၉၆.၀၇၊ အရှေ့လတ်တီတွဒ် ၂၂.၈၅ တွင် တည်ရှိပြီး ချောင်းကြီးကျေးရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုးရှိပါသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ၆၈ ရက်ခန့် မိုးရွာ သွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန် ၄၆ လက်မမှ ၅၀ လက်မအတွင်းရွာသွန်းလေ့ရှိသည်။ မြေမျက်သွင်ပြင် အနေဖြင့် ပင်လယ် ရေမျက်နှာပြင်အထက် ပေ ၆၅၀ ခန့်အမြင့်၊ တောင်တန်းဝန်းရံထားသည့် အလယ်ရှိ ချိုင့်ဝှမ်းနေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။ မြေအမျိုးအစားမှာလည်း သဲ၊ ကျောက်မှုံနှင့် မြေစေးရောနှော လျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် စားကျက်မြေမရှိပါ။ ဆေးဘက်ဝင်အပင်နဲပါးပါသည်။ ရွာအနီးတဝိုက်တွင် တောထန်း၊ သရဲကြီးမြစ်၊ ဆင်တုန်းမန္တယ် ကဲ့သို့သော ဆေးဘက်ဝင်အပင်များရှိပြီး ရှာဖွေရလွယ်ကူပါသည်။ ကွတရမူလီအပင်အနည်းငယ်ရှိသော်လည်း ရှာဖွေရခက်၍ ဈေးကြီးပါသည်။ C ပိုး Bပိုးကာကွယ်သည့်အပြင် ကင်ဆာရောဂါပါ ပျောက်ကင်း သောကြောင့် ဈေးကြီးရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အပင်ပေါက်တစ်ပင် ၁သောင်းခွဲအထိရရှိပါသည်။ ရွှေထွက် သည့်ဒေသ ဖြစ်သော်လည်း တူးဖော်ရခက်ခဲခြင်း၊ အရင်းအနှီးများခြင်း၊ လုပ်အားခဈေးကြီးခြင်း၊ တနိုင်တပိုင် လုပ်ကိုင်ခွင့် မရခြင်းကြောင့် ရွာသားများအနေဖြင့် ရွှေရရှိမှု အလွန်နဲပါးပါသည်။ ကုမ္ပဏီကြီး များသာ အရင်းအနှီးတတ်နိုင်၍ ရွှေရရှိနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျောက်ထုတ်ခြင်းနှင့် ချောင်းမှ သဲထုတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ အနဲငယ်ရှိပါသည်။ သဲလုပ်သားများမှာ ထော်လာဂျီတစ်စီးလျှင် ၂၅၀၀ ကျပ်ရရှိပါသည်။ မီးသွေးမှာ ဈေးကြီးပြီး အမြောက်အများထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ပါ။ သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ ချောင်းကြီးကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၉၇၃) မှ လူဦးရေပေါင်း (၉၂၄၁) (က ၄၄၇၈ + မ ၄၇၆၃) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၇) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ် အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုံးထက် အနည်းငယ်သာလျော့နည်း လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် လူဦးရေမှာ ၅၆၅၉ ဦး (၆၁.၂ %) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၃၅၈၂ ဦး (၃၈.၈ %) သာရှိသောကြောင့်

ကျေးရွာ ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင် သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အလားအလာ ကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသမီး အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေမှာ အမျိုးသားဦးရေထက် ၁၃၃ ဦး၊ ၂.၄% ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက် လူဦးရေမှာ ၂၀၆ ဦး (၂.၂%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုံး နည်းသည်ကိုတွေ့ရ သည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၈၂၀ ယောက် (၈.၉%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ် ကလေး တိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့် အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၄၈၆ ယောက် (၅.၃%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများ လိုအပ် ကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းရွေလုပ်ငန်းဖြစ်သော်လည်း ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း (၁၉၇၃) အနက် အများစုဖြစ်သောအိမ်ထောင်စု (၁၀၇၅) မှာ ရွေတွင်းများ တွင် နေ့စားအလုပ်သမားအနေဖြင့် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြရပြီး ကိုင်ပိုင်လုပ်ငန်း သေးလုပ်ကိုင်နိုင် သူမှာ ၃ ဦးသာရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို မှီခိုအားထားသူ (၂၁) အိမ်ထောင်စု၊ မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၁ ဦး၊ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ ၂ဦး၊ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ ၆၅ဦး၊ ကျွမ်းကျင်လုပ်ငန်းအနေဖြင့်လုပ်ကိုင်သူ စက်ချုပ် (၈) ဦး၊ ဆံပင်ညှပ် ၂ ဦး၊ အလှပြင်ဆိုင် ၃ ဦး၊ ဈေးအ ရောင်းအ၀ယ် ၁၀၉ ဦး၊ ကဖေးနှင့် စားသောက်ဆိုင် ၁၇ အိမ်ထောင်စု၊ ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ ၂ဦး၊ ကျပန်းလုပ်ကိုင်သူ ၆၅၆ဦး၊ ၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစု၀င် လုပ်အားမှာ ၃၇၃၂ ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှ မိသားစု၀င် လုပ်အားအနေ ဖြင့် ၂ ယောက်နှုံး အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလုပ်လုပ် နိုင်သောအရွယ် ၅၆၅၉ ရှိသော် လည်း အလုပ်လုပ်နေသူ ၃၇၃၂ ဦး၊ အထက်တန်း ကျောင်းနေ ၈၉ ဦး၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတက်နေသူ ၅၀ ဦး၊ စုစုပေါင်း ၃၈၇၁ဦး သာ ရှိသေးသဖြင့် ကျန် အလုပ်လုပ် နိုင်သောအရွယ် ၁၇၈၈ မှာ အလုပ်လက်မဲ့/ အလုပ်မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်း အနေဖြင့် မွေးမြူရေး တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ ၁၁၇ ဦး၊ ရွေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ ၁၀ဦး၊ စက်ပြင်နှင့် ဝပ်ရှော့လုပ်ကိုင်သူ ၃ ဦး၊ စက်ချုပ် ၁၃ဦး၊ အရောင်းအ၀ယ်လုပ်ကိုင်သူ ၃၃ ဦး၊ ကားမောင်း ၁၃ဦး၊ ထော်လာဂျီမောင်း ၂၅ ဦး၊ ဆရာမ ၆ဦး၊ တိုင်းရင်းဆေး ၁ ဦး၊ စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အရေအတွက် ၂၄၉ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစု ၂၄၉ အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်း တစ်မျိုး ထက်ပို၍၊ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက် လုပ်ငန်းအနေ ဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရ သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၅ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ် ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။တောင်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန် မြေနေရာမရှိပါ။

ရွှေတူးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွမ်းကျင်မှုရှိပါက ၈၀၀၀ကျပ်အထိရရှိပါသည်။ အနဲစုသာဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့လိုက်လုပ်ဆောင်ပါက ကျားမလုပ်အားခ ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ အညီအမျှ ဝေယူကြပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ယာဉ်စက်ကရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၁၇၁၅ အိမ်ထောင်စု (၉၁.၀၅%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသား တောင်သူ ၆၈ အိမ်ထောင်စု (၃.၄၅%)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧက အကြား ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၃၆ အိမ်ထောင်စု (၁.၈%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ ၇၃ အိမ်ထောင် (၃.၇%)နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူ ကြီးမရှိသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ချောင်းကြီးကျေးရွာသည် ရွှေတူးဖော်သည့် လုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သူနဲပါးခြင်း၊ မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ(၇) မရှိခြင်းတို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု နဲပါးပါသည်။ ရွှေကုမ္ပဏီ များမှမြေအချို့အား သိမ်းဆည်း ထားသောကြောင့် မြေယာဥပဒေအား တိတိကျကျပြဋ္ဌာန်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း၊ ရေစုပ်စက် ၆၂ ခု၊ ခြေနင်းရေတင်စက် ၁ ခုနှင့် မြက် ရိတ်စက် ၅ ခုသာ ရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ချောင်းကြီးကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြင့် အဓိကလုပ်ကိုင်စားသောက် ခြင်းမဟုတ်၍ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်၍မရပါ။ ၎င်းတို့၏ လက်ရှိပိုင်ဆိုင် ပစ္စည်းများနှင့်သာ သတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ထောင်စု ၁၉၇၃စုတွင် အဆင်ပြေချောင် လည်အိမ်ထောင်စုမှာ ၇၁ စု (၃.၆%)ရှိပါသည်။ ရွှေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၂၂စု (၆.၂%)ရှိပါသည်။ ရွှေလုပ်ငန်းနှင့် ရွှေအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၀၀၆ စု (၅၁%)နှင့် အလွန်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စု ၇၇၄စု (၃၉.၂%) ရှိပါသည်။ အဆင်ပြေနှင့် အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများထဲတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင် ကြပါသည်။ နေ့စဉ်အလုပ်မရှိပါ။ ဆင်းရဲသားများခြင်းမှာ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုမရှိခြင်း၊ အလုပ် အကိုင်အခွင့် အလမ်းနဲပါးခြင်း၊ အိမ်ဂရမ်သတ်မှတ်ချက်မရှိ၍ အရင်းအနှီးလိုအပ်သည့်အခါ ပိုင်ဆိုင် သည့်အိမ်ကို ဘဏ်တွင် ပေါင်နှံ၍မရခြင်း၊ ရွှေလုပ်ငန်းများ တနိုင်တပိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့် မရခြင်း၊ အပေါ် ရွှေကျင်ယူပြီး အောက်ကျန်မြေများအား ချက်ရာတွင် တရားဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိခြင်း၊ ကန့်သတ် ရွှေချက်ဆေးကိစ္စနှင့် လွတ်လပ်စွာလုပ်ကိုင်စားသောက်၍ မရခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း ၁၉၇၃စုအနက်မှ ဥစ္စာဓနအဆင့် ၃ နှင့် ၄ ၏ ၃၀%မှာ ၃၁၄စု ဖြစ်ပါသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမှာ တစ်ရက်စာထက် သိုလှောင်ထားနိုင်မှု အလွန်နဲ့ ပါသည်။ ရိက္ခာကို နေ့စားလုပ်ပြီး တစ်ရက်စာတစ်ရက် ရှာဖွေစားသောက်ရပါသည်။ အလုပ်မရှိသော ရက်များတွင် ဈေးဆိုင်များမှ အကြွေးယူစား၍ အလုပ်ရှိသည့်နေ့တွင်မှ ပြန်ဆပ်ရသည့်အတွက် အကြွေးသံသရာလည်နေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အကြွေးတင်ရှိမှုမှာ အနဲဆုံး ၅၀၀၀၀ မှ အများဆုံး ၅၀၀၀၀၀ ထိရှိပြီး ပြန်မဆပ်နိုင်သည်များ ရှိသည်ကိုလည်း ဈေးသည်များနှင့် ငွေတိုးချေးသူများထံမှ သိရှိရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်အထက် ၄ ဦး (က ၂ + မ ၂) ဦးရှိသည်။ မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု မရှိသော်လည်း ရပ်ရွာမှ စောင့်ရှောက်မှုရှိပါသည်။ ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၃၀၀အိမ်ထောင်စု၊ ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို ဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၂၀၀ အိမ်ထောင်စု ၄င်းတို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျပန်းလုပ်ကိုင်ကြပြီး အကြွေးသံသရာ လည်နေသူများနှင့် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သူများ အရက်သမားများလည်း တွေ့ရပါသည်။

ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု၊ သဘာဝအရင်းအမြစ် ရှားပါးမှု၊ မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု၊ သစ်တောပြုန်းတီးမှု နှင့် တိရိစ္ဆာန်ရောဂါစသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေ တို့ချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ ရွှေတွင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နေကြသဖြင့်လည်း မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက် ယွင်းခြင်းများ ရှိပါသည်။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်း ကြောင့်လည်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါ သည်လည်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူအ သုံးအဆောင်များကိုင်တွယ်ခြင်း၊ အတူသုံး ဆောင်ခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ် မှုမြင့်သည်။ ကျပန်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်း အစား၊ အနေအထိုင်အခက် အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင် ကျင့်ခံရခြင်း၊ ငှက်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ မတော်တဆ ထိခိုက်နိုင်ခြေ များခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှု မြင့်သည်။ ငလျင်နှင့် ငှက်ဖျား ဇုံအတွင်း တည်ရှိ သော ကြောင့်လည်း ငလျင်နှင့် ငှက်ဖျားရောဂါသည် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ ကျန် ရေကြီး ခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ၊ တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခဲမှုတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

ထိခိုက်သက်ရာက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ရွှေတွင်းလုပ်သားများ၊ ဆေး စွဲသူများ၊ လှည့်လည် သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရ သူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ် ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့် ခံရနိုင်ခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် အရက်သေစာသောက်စားခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့် ယဉ်တိုက်မှု မတော်တဆ ဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ်လက်စားကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီး လုပ်အားခ နည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု သည်။ ရွှေတွင်းလုပ်သားများအနေဖြင့်

လည်း ခြင်ပေါသော ဒေသများတွင် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရခြင်း ကြောင့် ငှက်ဖျားနှင့် အခြားရောဂါများ ဖြစ်ပွါးနိုင် ခြေများခြင်း၊ လုပ်ငန်းခွင် အတွင်း အာဆင်းနစ်အဆိပ်သင့်မှု အန္တရာယ်များခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ဆေးစွဲ သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်း၊ ဆေးဖိုး ကုန်ကျစရိတ်များခြင်း၊ ဆေးထိုးအပ်မှတဆင့် ကူး စက်ရောဂါများ အလွယ်တကူ ကူးစက်နိုင်ခြင်း၊ ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများ ရာဇဝတ်မှုကို အလွယ်တကူ ချိုးဖောက်မှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ စျေးရောင်းသူများ နှင့် ကားသမားများမှာလည်း ယဉ်အန္တာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွား လာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ မြေယာမဲ့ ဆင်းရဲသားတောင်သူများမှာ စိုက်ပျိုးရန်မြေနေရာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ (၇)မရှိခြင်းကြောင့် ကျွန်းစိုက်ခင်းများတွင် ပါဝင်နေခြင်း၊ ရွှေကုပဏီများမှ သတ်မှတ်ဧကပြည့်မီ စေရန် ထည့်သွင်းထားမှုများကြောင့် (နစ်နာကြေးမရ)ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်ပါသည်။ ကျန်လူအုပ်စုများ အနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်း မွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ ငှက်ဖျား၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရောဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပုံနှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးနှင့် ငှက်ဖျား ရော ဂါမှာ ခြင်များပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာ များသန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ခါတ်မြေဩနှင့် ပိုးသတ် ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည် ခံဆေးများ အသုံးပြု ထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ် ဝယ်ယူစားသုံးနေ ကြရခြင်း၊ စျေးကွက် အတွင်း ခါတ်မြေဩ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စီစစ်မှု မရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုံ၊ ကြက်သားမှုံများ ကို အလွန် အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုံနှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူ စားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာ ရေး ပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်ရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှ တဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်း ရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင် သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေ မသန့် ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော် နိမ့်သည်။

(ဂ) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုအနေဖြင့် ရွှေတွင်းအလုပ်သမား လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု ၁၀၇၅၊ စက်ချုပ် ၈ ဦး၊ အလှပြင် ၃ ဦး၊ ဆံပင်ညှပ် ၂ ဦး၊ ဈေးရောင်း ၁၀၉ ဦး၊ ကဖေးနှင့် အရက်ဆိုင် ၁၇ ဆိုင်၊ ကားမောင်း ၂ ဦး၊ ကျောင်းဆရာမ ၂ ဦး၊ အရပ်လက်သည် ၄ ဦး ရှိသော်လည်း စက်ချုပ်၊ အလှပြင်စသည့် လုပ်ငန်းများတွင် လက်ရှိ ကျွမ်းကျင်မှုနည်းပါးခြင်း၊ ခေတ်မီပစ္စည်းကရိယာ မပြည့် စုံခြင်း၊ ဝင်ငွေနှင့် အလုပ်အကိုင် ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း၊ အလုပ်အားခနည်းခြင်းနှင့် အရင်းအနှီးနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေနည်းသည်။

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာ၏ ဧနှစ် အထက်လူဦးရေ စုစုပေါင်း ၇၃၆၆ဦး ရှိသည့်အနက် စာမတတ်သူ ၂၀၅ ဦး (၂.၈%) ရှိပါသည်။ အသက် ၅၀ နှင့် ၆၀ကြား စာမတတ်နှုန်းမြင့်ပါသည်။ ရွာတွင် ဘုန်းတော်ကြီးသင် အလယ်တန်းကျောင်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းခွဲ ရှိပါသည်။ ထိုကျောင်းများမှ မူလတန်း ပညာမပြီးဆုံးသူ ၂၅၆၇ ဦး (၃၄.၉%) အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကများပြီး အမျိုးသမီးအရေအတွက် သိသိသာသာ နည်းသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ဤအရေအတွက် ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီးများမှာ အမျိုးသား များနှင့် တန်းတူခံစားခွင့် မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ (၁၃၀)ဦး ၁.၈% သာရှိ၍ ပညာရေးတွင် စိတ်ဝင်စား မှုနဲပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး ဘွဲ့ရအမျိုးသားဦးရေထက် အမျိုးသမီး ဦးရေ ပိုများနေ သည်ကို တွေ့ရ သည်။ အထက(ခွဲ)မှ အ.ထ.က သို့အဆင့်မြှင့်လိုပါသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအ ကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန် အားဖြင့် အခွင့်အရေး တူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်း အကျင်းပါသော အခါလည်း အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေး လေ့မရှိခြင်း များ ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ များ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုမရှိပါ။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများ အတွက် ဥပဒေနှင့် တရား မျှတမှု ဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနဲနေသေးကြောင်း တွေ့ရှိရပါ သည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ချောင်းကြီးကျေးရွာတွင် လူမှုရေးအဖွဲ့ ၃ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့ ၂ဖွဲ့၊ စီးပွား ရေးကိုအခြေခံသော အဖွဲ့ ၂ဖွဲ့ရှိပါသည်။ လူမှုရေးအဖွဲ့ ၃ဖွဲ့မှ လူနာပို့ခြင်း၊ နာရေးစရိတ် ထောက်ပံ့ခြင်း၊ သင်္ဂြိုလ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။ ဘာသာရေးအဖွဲ့ ၂ဖွဲ့မှာ လပြည့်လကွယ် ဘုံဆွမ်း လောင်းပြုလုပ်ခြင်း၊ နှစ်စဉ်တရား ပွဲများကျင်းပခြင်း ဆောင်ရွက်ပါသည်။ စီးပွားရေးအခြေခံသော အဖွဲ့၂ဖွဲ့အနက်မှ ရွှေမိုင်းတွင်း အဖွဲ့မှာ အလုပ်သမားများ လုပ်အားခပုံမှန်ရရှိရေးနှင့် အလုပ်ရှင်အလုပ်သမားအဆင်ပြေစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးပြီး စိုက်မွေး/ထွေ သမအသင်းမှ ချေးငွေများ ထုတ်ချေးပေးပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းများမှ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ စာရင်းရှင်းပေးရန် တောင်းဆိုကြပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံ

ခန့်ခွဲမှုသင်တန်း၊ ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်းများ မှတ်တမ်းနှင့်စာရင်းရေးသွင်းနည်းသင်တန်းများ ပို့ချပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ရွာ၏တည်နေရာသည် တောင်ပတ်လည်ဝန်းရံလျက်ရှိပြီး ချိုင့်ဝှမ်းဒေသတွင်ရှိသော ကျောက်သားခံ မြေအမျိုးအစားဖြစ်၍ လယ်မြေ ၁၈.၆၈ကသာ ရှိပါသည်။ လယ်မြေ၈က အလွန် နဲပါးသည့်အတွက် ဝမ်းစာဖူလုံမှုနဲပါးပြီး ဆန်စျေးကြီးပါသည်။ ယာမြေ/တောင် ယာမြေမှာ ၃၆၂၈ကရှိသော်လည်း ပုံစံ ၇ ရရှိမှုနဲပါးပြီ: ၈ကအတိအကျပိုင်ဆိုင်မှုမရှိပါ။ ဥယျာဉ်ခြံမြေ ၅၇၈က ရှိသော်လည်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိမှုနဲပါးပါသည်။ နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း ၇၂၈ကရှိ သော်လည်း ပုံစံ ၇မရှိခြင်း၊ ချေးငွေမရရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးရရှိမှု မရှိခြင်းတို့ကြောင့် စီးပွားဖြစ်စိုက် ပျိုးရန် ခက်ခဲ လျက်ရှိပါသည်။ ရွာတည်စဉ်ကတည်းက ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းထားသော တောင်ယာများ မှာပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်းများနှင့် ရွှေကုမ္ပဏီလုပ်ကွက်အချို့တွင် ပါဝင်နေသောကြောင့် မစိုက်ပျိုး နိုင်ပါ။ တပိုင်တနိုင်လုပ်စားခွင့်မရသဖြင့် ကျပန်းလုပ်ငန်းများကိုသာ လုပ်ကိုင်နေရပါသည်။ မြစိမ်းရောင် စီမံကိန်း ချေးငွေရလိုပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အဓိကသီးနှံအနေဖြင့် ပဲစင်းငုံကိုသာစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုး မြေ၈ကစုစုပေါင်းမှာ ၇၀ ၈ကဖြစ်ပြီး မေလတွင် စတင်စိုက်ပျိုး ကာ ဒီဇင်ဘာလ တွင် ရိတ်သိမ်း ကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုံးမှာ အများဆုံး ၈ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၄ တင်း၊ တ၈က ပျမ်းမျှထွက်နှုံးမှာ ၆တင်းဖြစ်သည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မရရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေရရှိမှု မရှိ ခြင်း၊ တောဆင်နှင့် တောဝက်များ ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း နဲရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအ မြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့် ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း၊ ရေစုပ်စက် ၆၂ ခု၊ ခြေနင်းရေတင်စက် ၁ ခုနှင့် မြက် ရိတ်စက် ၅ ခုသာ ရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍ လုပ်ကိုင်သူ ၂ဦးသာရှိပါသည်။ အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများမှာ ရွှေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ ၃ ဦး၊ရွှေတွင်းများတွင် နေ့စား အလုပ် သမားအနေဖြင့် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သူ ၁၀၇၅ ဦးရှိသော် လည်း အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းခြင်း၊ ဥပဒေအရ အကန့်အသတ်ရှိနေ ခြင်းကြောင့် တစ်ပိုင် တစ်နိုင် ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းထူထောင်နိုင်ခြင်းမရှိ။ နေ့စားသွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြ ရပြီး အလုပ်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန် မရှိခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ စျေးဆိုင်နှင့် စျေး ရောင်းခြင်း၊ လွှက်ရည်ဆိုင်ရောင်းခြင်းလုပ်ငန်းများမှာလည်း အရင်းအနှီးနှင့် စျေးကွက် အားနည်း သော ကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ ကားမောင်းသူနှင့် ၂ ဦးသာရှိပြီး ၄င်းတို့၏ ရပ်တည်နိုင်မှုမှာ နိမ့်သည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင် နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာ တွင် အလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်း နည်းပါးသည်။ အရင်း အနှီး လည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်း ပညာသင်တန်းများ တက် ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ် နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် ကျောက်ကုန်းနှင့် မြေသားမကောင်းသောကြောင့် မြေဆီဩဇာ အနေဖြင့်ညံ့သည်။ ၄င်းအပြင် ခါတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ခါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလစတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်နေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် ထုံးဓါတ်များနေသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု လတ်အနေအထားတွင်ရှိသည်။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှု များသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ် ရှိမှု မြင့်သည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ သမဘာဏ်မှ ငွေချေးစနစ် တစ်ခုတည်း သာရှိသည်။ ၄င်းငွေချေးစနစ်မှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သောတောင်သူများကို မိုးစပါးအတွက်သာ ချေးငွေရရှိပြီး ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅% ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ၇၀၃ိုးအား(တစ်ဦးလျင် ၁၂၀၀၀၀ နှုန်းဖြင့်) ၈.၅၇၅ သန်းထုတ်ချေးပေးပြီး မွေးမြူရေးအတွက် ၅၀ ဦးအား(တစ်ဦးလျင် ၁၂၀၀၀၀ နှုန်းဖြင့်) ၆.၁သန်း ထုတ်ချေးပေး ထားပါသည်။ ထုတ်ချေးရာတွင် စိုက်ပျိုးချိန်အမီ ထုတ်ချေးပေးနိုင်ခြင်းမရှိ ပါ ။ ထုတ်ချေးငွေ လုံလောက်မှုမရှိပါ။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် အတိုးနှုန်းမှာ ၁၀/၂၀% ဖြစ်သည့်အပြင် တလတကြိမ်ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာ အခက်အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်း နည်းသောကြောင့် ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။

စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် ဘကကျောင်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းခွဲရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၈၄၉ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ ၁၁၈၇ ယောက်၊ ၅၉.၅၃% အထိရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အခြားကျေးရွာများမှ လာရောက် တက်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ ၁၂၂၁ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိ စာသင်ကျောင်းတွင် ၆၆၈ ဦး (၅၄.၇%) သာရှိသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင်မှ အထက(ခွဲ)ရရှိသည်ဖြစ်၍ ကျောင်းဆက်မတက်နိုင်ကြသောကြောင့် အထက်တန်း တက်သူ ၈၉ ဦးသာရှိပါသည်။

လက်ရှိကျေးရွာရှိ အထက်တန်းကျောင်းခွဲအရွယ်မှာ အလျား ၁၂၀ ပေ၊ အနံ ၃၀ ပေ၊ သွပ်မိုး၊ ထရံကာ၊ အုတ်ခင်း ၁ထပ် အဆောင် ၂ ဆောင်၊ အလျား ၇၀ ပေ၊ အနံ ၃၀ ပေ၊ သွပ်မိုး၊ ထရံကာ၊ အုတ်ခင်း ၂ ထပ် အဆောင် ၃ ဆောင်၊ ကျောင်းဆောင်လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း ပရိဘောဂ၊ ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ သောက်ရေသန့်၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား ၂ ဦး၊ မ ၁၇ ဦးနှင့် ကျေးရွာခန့် ဆရာမ ၃ ဦး၊ စုစုပေါင်း ၂၂ ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းအာဟာရနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်များလည်း မရှိကြပါ။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ(၃)ရွာရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၉၇၃) အတွက် သားဖွါးဆရာမ တစ်ဦး၊ ကြီးကြပ် ၂ဦးသာခန့်ထားပေးခြင်းနှင့် အရံသားဖွား ဆရာမ ၃ဦး၊အရပ်လက်သယ် ၄ဦးသာ ရှိသောကြောင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွားခန်းမရှိသည့်အတွက် မွေးလူနာများအတွက် အခက်အခဲရှိသဖြင့် သားဖွားခန်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဆေးနှင့် ပတ်သတ်သည့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျေးရွာလူဦးရေနှင့် ကိုက်ညီသည့် အရံသားဖွါးဆရာ (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်းပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအ တွင်း လိုင်စင်ရ ဆေးဆိုင် ၅ဆိုင် ရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါးပြည့်စုံမှုမရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာနှင့် မန္တလေးမြို့သို့သွားရောက် ကုသပါသည်။

ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း ၆၄၁ တွင်းရှိသည်။ ရေတွင်းများမှာ တစ်နှစ် ပါတ်လုံး ရေလုံလောက်သော်လည်း ထုံးဓါတ်များသောကြောင့် အရည်အသွေးကောင်းသော သောက်ရေ သန့် ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ ရွှေတွင်းများမှ ပေ ၃၀၀မှ ၄၀၀ထိ တူးကြသောကြောင့် ရွာ မြောက်ပိုင်းရှိ ရေတွင်းများ ခန်းသွား၍ သောက်သုံးရေများ ဝယ်သုံးနေရပါသည်။ လူတစ်ဦးလျှင် ရေချိုး ၁၀၀ ၊ အဝတ်လျှော် ၂၀၀ ဖြင့် ဝယ်ယူရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ အဝီစီ တွင်းတစ်တွင်း တူးဆဲဖြစ်ပါသည်။ ပဂ္ဂလိက စက်ရေတွင်း တစ်တွင်းမှာ ပေ ၁၈၀ ခန့်အထိ တူးဖော်၍ ပေ ၁၂၀တွင် ရေဖမ်းကာ အသုံးပြုသော်လည်း ရာသီဥတုပူပြင်းခြင်းနှင့် ငလျှင်ကြောင့် ယခုအခါ ရေခန်းသွား သည့်အတွက် ပြန်လည်ပြုပြင် တူးဖော်လိုပါသည်။ ၎င်းရေတွင်းနားတွင် ရေကန်ဆောက်လုပ် ရန်လည်း မြေနေရာ ရှိပြီးဖြစ်၍ ရေကန် ဆောက်လုပ်လိုပါသည်။ ၎င်းရေတွင်း အား ပြန်လည် တူးဖော်မည်ဆိုပါက ရွာမြောက်ပိုင်း၏ ရေရှားပါးမှု ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ချောင်းရေကိုလည်း အသုံးပြုကြသော်လည်း ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ချောင်းတစ်ချောင်း မှာ ရေခန်း ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၁၉၇၃ အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ ၁၃၃၆ လုံး သာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်း မရှိကြပါ။ ကျင်းအိမ်သာ ၆၆ လုံးရှိ၍ အိမ်ထောင်စု ၂၂၀မှာ တောထိုင် အသုံးပြုလေ့ ရှိကြသည်။ ကျန် အိမ်ထောင်စု ၃၅၁စု မှာ ဘေးအိမ်ရှိ အိမ်သာများတွင် စုပေါင်း၍ အသုံးပြုကြပါ သည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအနေဖြင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဖြစ်သော အိုးစည်ဒိုးပတ်ဝိုင်းများ မရှိပါ။ ယဉ်ကျေးမှု ပစ္စည်းများလည်း မရှိပါ။ သင်ကြားပေးမည့်သူလဲ မရှိပါ။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအက နှင့် ပွဲများ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါ။ ဒိုးပတ်ဝိုင်းနှင့် သကြန်ပွဲများပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အပန်းဖြေ နိုင်သည့် နေရာသီးခြားမရှိပါ။ အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ မရှိပါ။ သင်ကြား ပေးမည့်ဆရာလည်း မရှိပါ။ အားကစားကွင်းမြေနေရာ သတ်မှတ်ပေးရန်နှင့် အားကစား ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ လူငယ်များအနေဖြင့် သာရေးနာရေးအသင်းများတွင် ပါဝင်မှု ရှိသော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှုမရှိပါ။ လူကြီးများမှလည်း လက်တွဲခေါ်ယ ရန်လိုအပ်ပါသည်။ စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာဖတ်မှုမရှိပါ။ ဒေသခံဘွဲ့ရလူငယ်များ မိမိဒေသ တွင်ပင် အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးရန် လိုအပ် ပါသည်။

(၈) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာအတွင်း၌ ပုံကျစျေးသည်များ စုဝေးရောင်းချသည့် စျေးဆိုင်တန်း သာရှိပြီး အကြီးစားစျေးကွက် အနေဖြင့် ကျီတောက်ပေါက်ကျေးရွာနှင့် ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာတို့သို့ သွားရောက် ဝယ်ယူရောင်းချနိုင်ပါသည်။ မန္တလေး - သပိတ်ကျင်းကားလမ်းမဘေးတွင် တည်ရှိသောကြောင့် ကုန်ပစ္စည်း များ ဝယ်ယူရန်နှင့် ရောင်းချရန် ယာဉ်လိုင်းများ ရှိပါသည်။ ချောင်းကြီးကျေးရွာမှာ မန္တလေး မိုးကုတ်လမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိသော ကြောင့် ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ ကတ္တရာလမ်း ဖြစ်၍ ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာမှာ ၁မိုင် ၄ဖာလုံ ရှည်လျားး၍ လမ်းဘေးဝဲယာတွင် နေထိုင်သော ကျေးရွာဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၂) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဖောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းများမှာ ၁၅လမ်း ရှိပြီး စုစုပေါင်း (၁၀) မိုင်ခန့် ရှည်လျား ပြီး မြေသားလမ်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။ ရွာတွင်းလမ်း များအား ကျောက်ချောလမ်းနှင့် ကွန်ကရစ်လမ်းခင်းပေးရန် လိုအပ်သည်ပါသည်။ ကျေးရွာမှာ လုပ်အား ၊ ကျောက်၊ သဲများ စိုက်ထုတ်နိုင်ကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ချောင်း ၂ချောင်းရှိ၍ တံတား ၂စင်း ရှိပါသည်။ တံတားအမျိုးအစား မှာ ကွန်ကရစ်တံတားဖြစ်၍ တံတားဆောက်လုပ်သည့် ခုနှစ်မသိပါ။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ ကောင်းမွန် ပါ သည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး ၁၄၆ စီး၊ ဆိုင်ကယ် ၁၂၄၂ စင်း၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်နှင့် ထော်လာကျီ ၇၂ စင်း၊ ကား ၆၉ နွားလှည်း ၂၇ စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြု ကြသည်။ ဆိုင်ကယ်ကယ်ရီဂိတ်မရှိပါ။ ထော်လာကျီများဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှု အများဆုံး ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကျောက်တိုက်၊ မြေတင်၊ ပစ္စည်းတင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု ၁၉၇၃စုတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ လျှပ်စစ်မီး ရရှိသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၃၉၅စုသာရှိပါသည်။ ကျေးရွာကိုယ်ထူကိုယ်ထမီးလင်းရေးကော်မတီမှ ရန်ပုံငွေ ကျပ်သိန်း ၂၀၀ သာရှိ၍ ကျေးရွာလုံးကျွတ်မီးလင်းရေးဆောင်ရွက် မပေးနိုင်ခြင်းဖြစ်ပြီး ရွာသူ ရွာသား များမှာလည်း စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိပါ။ မီတာတစ်လုံးလျှင် ၅သိန်းကျပ် ဆိုလာစနစ် ဖြင့် အသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၇စု ၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင်ဖြင့် မီးလင်းသည့် အိမ်ထောင်စု ၁၁၀ ရှိပြီး ဖယောင်းတိုင်၊ ခါတ်ခဲ၊ ဘတ္တရီမီးအသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၀၆၆စု ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်း နီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၁၆၅၅) လုံး၊ ရေဒီယို ၁၁၉ လုံး၊ တီဗွီ ၆၆၂ လုံး၊ စလောင်း ၃၁၄ ခုရှိသည်။ ချောင်းကြီးကျေးရွာသည့် ချိုင့်ဝှမ်းအတွင်းတည်ရှိသောကြောင့် ဖုန်းလိုင်း များအမြဲမမိပါ။ MPT,Ooredoo, Telenor လိုင်းများ မိသော်လည်း ကုန်းမြင့် နေရာများတွင်သာ လိုင်းမိပြီး အရေးကြီးဆက်သွယ်ရန် အခက်အခဲရှိပါသည်။ ဖုန်းအလွယ် တကူ ပြောဆိုနိုင်ရန် တာဝါတိုင်တပ်ဆင ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။အင်တာနက်အသုံးပြု၍ မရပါ ။

(၈)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ချောင်းကြီးကျေးရွာ၏ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုများအနက် ခိုက်ရန်ဒေါသကြောင့် ရိုက်မှုဖြစ်ပွား ခြင်း၊ ခိုးမှုနှင့် မူးယစ်မှုများ ရှိနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ လူငယ်များ လိမ္မာယဉ်ကျေးမှု မရှိသည့် အတွက် ဓမ္မစကူးကဲ့သို့သော သင်တန်းများအား သင်တန်းများဖွင့်လှစ်ပေးရန် လိုအပ်ပါ သည်။ လူမှုရေးဖောက်ပြန်မှုများ များပြားနေသည်ကိုလည်း အမျိုးသမီးများမှ တင်ပြကြပါသည်။ တရားစွဲ

အမှုဖွင့်လိုသော်လည်း တရားစရိတ်မတတ်နိုင်၍ မစွဲရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်လင်တစ်မယား ဥပဒေကို အပြည့်အဝအကောင်အထည်ဖော်စေလိုကြောင်း အမျိုးသမီးအဖွဲ့မှ တင်ပြကြပါသည်။ ခိုးမှုများလည်း ရှိနေသည့်အတွက် ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသည့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖော်ဆောင်ပေးသင့်ပါသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာနှင့်အနီးတဝိုက် ရွှေထွက်သည်။ သဘာဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ ထွက်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၅၆၅၉ ဦး (၆၁.၂%) ရှိသဖြင့် ၄င်းလူရွယ်များကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများ သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်များစွာ အလားအလာကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုး ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့ လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။

စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှ ထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက်အလုံအလောက် ရှိသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့် အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တနှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး၊ ယဉ်မျိုးစုံ သွားလာနိုင်သည်။ လုံခြုံရေးအရလည်း နယ်မြေဒေသ အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ၊ လုံခြုံစွာ သွားလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီဩဇာ ညံ့သည်။ စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ လယ်ယာမြေ သိမ်းဆည်းခံရသည်။ စိုက်ပျိုးရေအတွက် ဆည်မြောင်းများမရှိ၊ သွင်းရေမရရှိကြပါ။ မြေအောက်ရေရှိသော်လည်း စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ သွင်းအား စုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး နှစ်ရှည်သင့် တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ မရရှိ။ လက်ရှိ သမ ငွေချေးစနစ်မှာ တောင်သူများ အတွက် ထိရောက်မှု နည်းသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များလည်း လက်လှမ်းမမီကြသောကြောင့် ဒေသမျိုးများကိုသာ စိုက်ပျိုးကြရသဖြင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း နည်းသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း မရကြပါ။ ရောဂါ ပိုးမွှားများကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ ပွဲရုံများသို့ သွားရောက်ရောင်းချရာတွင်လည်း အလေးတင်းတောင်း မှန်ကန်မှုမရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့် နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်း ချကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ်စဉ်ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၄င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှု များလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ်မြင့် မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း အနဲငယ်သာရရှိသည်။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာများ၏ အသား ကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရား ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်

ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုး ချထားပေး လေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်း ဆီးမှုများရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းလည်းမရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။ ရွှေတွင်းလုပ်ငန်းရှိသော်လည်း ဒေသခံများမှာ အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသောကြောင့် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း ထူထောင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ အလုပ်အမား၊ နေ့စားဖြင့်သာ သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ခါတ်သတ္ထု တူးဖော်ခြင်းနှင့် ပါတ်သက်သော ဥပဒေအားနည်းမှုရှိသည်။ အခြား အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ အဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထား ပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၁၉၇၄) သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံလူမှုအဆောက်အဦး များ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံ အုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင် သည့်အ ပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၁၀) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေး လုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက် ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါကာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေ ချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများ ထွန်းကား လာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထား သူများက တဖန် ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်း၏ခြံစည်းရိုးကာရံခြင်း၊ ကျောင်းအိမ်သာ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ၊ ကလေးအားကစားကွင်းများ ဆောက်လုပ် ခြင်းနှင့် မူကြိုကျောင်း တစ်ဆောင် ဆောက်လုပ် ခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ အရည်အချင်း တိုးမြင့် လာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်။

ပညာရေး ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး အထက်တန်းကျောင်းခွဲတွင် ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်မှု ပြည့်ဝသော ဆရာ/မ ခန့်ထားရရှိနိုင်ရေး တို့အတွက် ဆောင်ရွက် သွားမည်။

ခ.၃) ကျေးရွာရှိ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနတွင် ဝန်ထမ်းအင်အားကို ခွင့်ပြုအင်အားအတိုင်း ရရှိအောင် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေးသုံးပစ္စည်းများ စုံလင်စွာ ထားရှိနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားမည်။ ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခြင်း၊ ကိုယ်အလေးချိန် နှင့် အာဟာရတိုက်ကျွေးခြင်း၊ များကိုလည်း မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်၍ နှစ်စဉ်ပြုလုပ်သွားမည်။

ခ.၄) ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့်ကျေးရွာစျေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက် အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာ အဆောက် အအုံများကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာ အခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

ခ.၅) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော (အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း) သင်တန်းများ တက် ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောသင်တန်းသားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်း များသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါးရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

ခ.၆) ကျွန်ုပ်တို့သည် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်၊ လူငယ်များအား မူးယစ်ဆေးဝါး၏ ကျေးကျွန် များ မဖြစ်စေရေးအတွက် မှုခင်းကျဆင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ ဟောပြောပွဲ၊ သင်တန်းများကို ကျေးရွာ အဆင့် တွင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ မှုခင်းကျဆင်းရေးအတွက် တိုင်းမှုခင်း ဌာနသို့ ချိတ်ဆက်၍ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲနေမှု ပပျောက်အောင် စီမံချက်ရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်သွားမည်။

ခ.၇) ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာစီမံကိန်းရေးဆွဲရာမှ လေ့လာတွေ့ရှိသည့်မူဝါဒများ ပြင်ဆင်နိုင်သော သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အထက်ဌာနအဆင့်ဆင့်သို့ သိရှိအောင် မူဝါဒ များ ပြင်ဆင်ပြီး ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ ကဏ္ဍ၊ ကဏ္ဍခွဲများကို အကောင် အထည် ဖော်ဆောင်ရွက် သွားပါမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာ များနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာ အကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြု ချက်အရ ပြုစု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသ ဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှ တစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင် မည့်အစိုးရ ဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော် ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံ တော် အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အား ထုတ်လုပ်ကိုင် ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီ

အစဉ်များ ကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များ နှင့် ဘတ်ဂျတ်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ပြင်ဆင်ရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် စပါးအနဲငယ်စိုက်ပျိုးပြီး ပဲစိမ်းငုံကို အဓိက စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကို ထိရောက်စွာနှိမ်နှင်းရေး အတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိက အရောင်းဆိုင် များကို မှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများ အပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးနည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦး ရွက်ပြုသင့်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပါတ်သက်၍ အရှုပ်အရှင်းများ ရှိသည်။ ကုမ္ပဏီများမှ မြေသိမ်းယာသိမ်းမှုများ၊ မူလပိုင် ရှင်များမှ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် ကြုံကြာမှုများနှင့် အဆင့်ဆင့် တင်ပြလျှောက်ထားရခြင်း စသည်အခက်အခဲများ ရှိပါသည်။ မြေယာဥပဒေနှင့်ပါတ်သက်၍လည်း အားနည်းမှုများစွာ ရှိပါသည်။ စားကျက်မြေများကိုလည်း ပြန်လည်သတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ် သည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီးများအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမား နှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက်များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူ နှစ်ရှည် ပင်စိုက်ပျိုးရေး အတွက် လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုးအစားနှင့် အရင်းအနှီး လိုအပ်ချက် အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင်ချေး ငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အ လမ်း ရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်း အချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း) အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြု အဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင်ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာ ပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေး လုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(c) ကျေးလက်စျေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်၊

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားစျေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင် ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့် ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင် လည်း ပေါက်စျေးမပေးဘဲ မတရား စျေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရား ခေါင်းပုံ ဖြတ်ခံနေရသည်။ မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက်ရှိသည်။ စျေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအား လည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ် နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာ အခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေ တိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်း လတ်ဆတ် သော အသားငါးတို့ကို စျေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူ ထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးစျေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော် အောင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဇ) ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရှေ့၊ ကျောက်လုပ်ငန်း/လုပ်ကွက်ကို ညှိနှိုင်းအရတရားဝင် လုပ်ငန်းလိုင်စင်များ ချထား ပေးရန်။

ရွှေ ထွက်ရှိသော်လည်း ဒေသခံ ရွာသူ/ သား များအနေဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့် မရရှိ ကြပါ။ ပြင်ပ နိုင်ငံသား/ နိုင်ငံခြားသားကုမ္ပဏီများမှ ရွှေလုပ်ကွက်များကို ပိုင်ဆိုင်နေကြပြီး ဒေ သခံများမှာ ၄င်းလုပ်ကွက်များတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်နေကြရသည်။ သတ္ထုတူးဖော်ရေး ညှိနှိုင်း ပါတ် သက်၍လည်း ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်းပါးသည်။ ရွှေလုပ်ကွက်ချထားပေးမှုနှင့် ပါတ်သက်၍ လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ အကယ်၍ ဒေသခံများကို တရားဝင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရွှေလုပ် ကွက်များကို ချထားပေးပါက ဒေသခံများ စိတ်ချလက်ချလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေတိုးလာမည်။ နိုင်ငံ တော်အနေဖြင့်လည်း အခွန်တိုးရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သတ္ထုတူးဖော်ရေး ညှိနှိုင်းကို ပြင် ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်နှင့် ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရွှေလုပ်ငန်းကို ညှိနှိုင်းအရတရားဝင် လုပ်ခွင့်လိုင်စင်များ ချထား ပေးရန်။

(ည)အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင်ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။ ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသား အရေအတွက်များသည်။ အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွား ရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့် ထားပေးရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံခန့်ချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလ တစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါ မည်။ သို့ပါသောကြောင့်ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်သည် ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ ဗျူဟာ မြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်း ရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification) ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည် စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစား ကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွါးရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုး သက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက် အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Functional classification)*– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ် ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Economic classification)* တွင် သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင် ရည် မြှင့်တင်ရေးအ သုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက် လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>					
	<u>၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး</u>	၄၅	၁၈	1. ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ နှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျဖွဲ့စည်းခြင်း။ 2. အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲ မှုသင်တန်း 3. စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်းနည်းသင်တန်း 4. ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ 5. လေ့လာရေးခရီး။	ကျေးလက် ဦးစီး
<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>					
	<u>၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး</u>	၄၅	၁၇	၈. စက်အဝီစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း။	
	<u>၃။ သီးနှံအထွက်တိုး</u>	၄၅	၁၆	၁၁. မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး ၁၂. လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း ၁၃. နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာန
	<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ</u>	၄၅	၁၅	၁၄. မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း ၁၅. သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းသင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှိ စသည်) ၁၆. သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ၁၇. ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ၁၈. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း ၁၉. သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၂၀. ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၂၃. လေ့လာရေးခရီး ၂၄. အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပညာသင်တန်း	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာန
<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>					
	<u>၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း</u>	၄၅	၁၄	၂၅. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင် မွေးမြူရေး ၂၆. တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း	တိမွေးကု ဦးစီးဌာန

			၂၉. ပျားမွေးမြူရေး ၃၁. မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း	ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန
	၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၅၀	၁၃ ၃၂. တိရစ္ဆာန်ကုသခြင်း ၃၃. ပျားမွေးမြူရေးသင်တန်း	တိရစ္ဆာန်ကု ဦးစီး ဌာန
စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ				
	၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်း	၆၀	၇ ၃၆. ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၃၇. ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၃၉. ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်	
	၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ	၅၀	၉ ၄၀. သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း ၄၁. စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း ၄၂. မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ၄၃. ရေခဲမုံနှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း ၄၄. လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း ၄၅. အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း ၄၆. စက်ပြင်သင်တန်း ၄၇. ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း ၄၈. စီးပွါးဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၄၉. ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ၅၀. ဖန်စီထိုးသင်တန်း ၅၁. လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်းသင်တန်း ၅၂. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း ၅၆. ရွှေကျောက် ကုန်ချောထုတ်သင်တန်း ၅၇. စွပ်ကျယ်တံဆိပ်ရိုက်သင်တန်း	ကျေးလက်နှင့် အသက်မွေးဦးစီး ဌာန
ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ				
	၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	၈၀	၃ ၅၉. မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း ၆၀. နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ၆၁. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)	ကျေးလက်
ပညာရေးကဏ္ဍ				
	၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၇၅	၄ ၆၃. ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ၆၅. ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၆၇. ကျောင်းပရိဘောဂ ၆၈. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း ၆၉. ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း	ပညာရေးဦးစီးဌာန

			၇၁. နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊ ၇၂. စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ ပေးခြင်း ၇၃. ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း ၇၄. မူကြို့ကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင် ခြင်း၊ ၇၅. ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေးဆောင် ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်	
ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ				
	၁၁။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၅၅	၈	၇၇. ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်း များ ၇၉. တိုင်းရင်းဘယဆေးခြံထူ ထောင်ခြင်း	အားက စားနှင့် ကျန်းမ ာရေး ဦးစီးဌာ န
	၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်း ပညာ	၆၅	၆	၈၁. အရံသားဖွါးသင်တန်း ၈၂. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၈၃. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ၈၄. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း	အားက စားနှင့် ကျန်းမ ာရေး ဦးစီးဌာ န
ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ				
	၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး	၇၀	၅	၈၅. ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၈၆. ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း	
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ				
	၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၅၀	၁၁	**အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊** ၈၇. အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း ၈၈. ကွန်ပျူတာသင်တန်း ၈၉. တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ၉၀. ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း ၉၁. တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း	
				လူငယ်များ လုံခြုံမှု ၉၂. ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း ၉၃. လူကုန်ကူးကာကွယ်တား ဆီးရေး သင်တန်း ၉၄. အမျိုးသမီ ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှု သင်တန်း ၉၅. လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင် တန်း ၉၆. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း	
				လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး ၉၇. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း	

				၉၈. ခေတ်မီအင်တာနက်စာ ကြည့်တိုက်ထူ ထောင်ခြင်း ၉၉. အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူမှု သင်ကြား ပေးခြင်း	
				ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေး ၁၀၀. ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေး ခြင်း ၁၀၁. ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေး ခြင်း/ပါဝင်ယှဉ် ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ၁၀၂. ရိုးရာပွဲများတွင် ကခုန်ခြင်း/ အကလေ့ ကျင့်ခြင်း/ ပြဇာတ်ကခြင်း ၁၀၃. ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေး ခြင်း	
				လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၁၀၄. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း	
				လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း ၁၀၅. အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်များ နှင့် ကိုယ်ကာ ယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ ၁၀၆. နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အား ကစားပြိုင်ပွဲ များကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေး ရွာအုပ် စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အ ဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)	အားက စားနှင့် ကျန်း ောမာ ရေးဦး စီး ဌာန
ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ					
	၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၅၀	၁၂	၁၀၇. ရွာတွင်းကျောက်ခြောလမ်းခင်းခြင်း၊	ကျေး လက် ဦးစီး
	၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၉၀	၁	၁၁၀. ကျေးရွာမီးလင်းရေး	ကျေး လက်
သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ					
	၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချ ရေး	၅၀	၁၀	၁၁၄. မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲ မီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း ၁၁၅. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း ၁၁၇. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း	
မူဝါဒများ					
	၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၈၅	၂	၁၂၁. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေး ရန် ၁၂၂. ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင	လွှတ် တော် သို့ တင်

ရွက်ပေးရန် ပြရန်။
၁၂၃. လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင် ပေးရန်
၁၂၄. ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ပြန်လည်ချ
ထားပေးရန်
၁၂၅. ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေး
တည်ဆောက် ပေးရန်။
၁၂၆. သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို
တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ
ပြင် ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။
၁၃၁. ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်း
တောင်း မှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ်
ဆောင် ရွက်ပေးရန်/ အရေး
ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
၁၃၂. ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရှေ့၊
ကျောက်လုပ်ငန်းကို ဥပဒေအရတရားဝင်လုပ်
ကိုင်ခွင့် လိုင်စင်များ ချထားပေးရန်။
၁၃၄. အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများအား
ဒေသ ခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား
ဦးစားပေးခန့်ထား ပေး ရန်။
၁၃၅. ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး
အမျိုး သမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ
ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့်
ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ စွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး	၁၈	Â	Â	Â	Â	Â
၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး	၁၇				Â	Â
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၁၆			Â		
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၁၅	Â	Â	Â	Â	Â
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၄	Â				
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၁၃	Â	Â	Â		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၇	Â	Â			
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	၉	Â	Â	Â	Â	Â
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၃	Â				
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၄	Â	Â	Â		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၈		Â	Â		
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၆	Â	Â	Â	Â	Â
၁၃။ သောက်ရေသန့်	၅	Â	Â			
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၁	Â	Â	Â	Â	Â

၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၁၂	Â	Â			
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၁	Â	Â			
၁၇။ သဘာဝဘေးလျော့ချရေး	၁၀	Â	Â	Â	Â	Â
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၂	Â	Â	Â	Â	Â

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ (indicative) အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏ တွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ သည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန် ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				√	
၂	စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး			√		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			√		
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ				√	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ				√	
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ				√	
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု			√		
၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ				√	
၁၃	သောက်ရေသန့်			√		
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး			√	√	
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား			√		
၁၆	ကျေးရွာမီးလင်းရေး			√		
၁၇	သဘာဝဘေးလျော့ချရေး					√
၁၈	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်		√			

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည် ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီ သည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်း အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေး အရည်အသွေး ကောင်း မွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာ လယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအ ဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များ ကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သော အကူ အညီများ ရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေး သင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်း ပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအ ညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင် ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါ အဖွဲ့ အစည်း / ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေး စသည့် လုပ်ငန်းများ အတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့ အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့ အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထား သော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံ ကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စ မျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသော ကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာန ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများ ထံမှ အသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက် မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ ပမာဏ ကို ကန့်သတ်ခြင်း ကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေ အနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ် စစ်ဆေး အကဲဖြတ် ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက် နိုင် ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖော်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော် သော အဖွဲ့အစည်း စနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကို စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီ အသီးသီး တို့က မိမိ တို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံး ချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ (monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြု ချက်များ၊ ပြု ပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊ (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ ငွေသားနှင့် ငွေသားမ ဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊ ငွေ ကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖေါ်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင် ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/ သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည် တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီး နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-
ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက် ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြု ချက် များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏ %**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၀၃	၁၀၃	၂၀၆	၂.၂
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၃၉၉	၄၂၁	၈၂၀	၈.၉
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၃၉၄	၄၅၅	၈၄၉	၉.၂
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၅နှစ်အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၆၁၄	၆၀၇	၁၂၂၁	၁၃.၂
၁၅ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၂၇၆၃	၂၈၉၆	၅၆၅၉	၆၁.၂
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၂၀၅	၂၈၁	၄၈၆	၅.၃
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၄၄၇၈**	**၄၇၆၃**	**၉၂၄၁**	**၁၀၀**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၁၉၇၃		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄.၇**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ ချောင်းကြီးကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၉၇၃) မှ လူဦးရေပေါင်း (၉၂၄၁) (က ၄၄၇၈ + မ ၄၇၆၃) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၇) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ် အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုံးထက် အနည်းငယ်သာလျော့နည်း လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် လူဦးရေမှာ ၅၆၅၉ ဦး (၆၁.၂ %) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၃၅၈၂ ဦး (၃၈.၈ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင် သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အလားအလာ ကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ် လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသမီး အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေမှာ အမျိုးသားဦးရေထက် ၁၃၃ ဦး၊ ၂.၄% ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၂၀၆ ဦး (၂.၂%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုံး နည်းသည်ကိုတွေ့ရ သည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၈၂၀ ယောက် (၈.၉%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ် ကလေး တိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့် အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၄၈၆ ယောက် (၅.၃%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများ လိုအပ် ကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂၁	၁.၁	၃၂		တောင်ယာနှင့် လယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၀၅	၁၁၈	၁၁၇	တနိုင်တပိုင်မွေးမြူရေး
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃	၀.၂	၁၃	၁၀	ရွှေအရောင်းအဝယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၀၇၅	၅၄.၅	၁၉၂၇		နေ့စားအလုပ်သမား
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၀.၁	၂		သံဖြူ / ပန်းပု
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂၀	၁.၀၁	၂၀		လက်သမား / ပန်းရံ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၄၅	၂.၃	၄၅		
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၇	၀.၄	၁၅	၃	ဝပ်ရှော့/စက်ပြင်/ တွင်ခုံ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၃	၂.၇	၁၅	၁	စက်ချုပ်၊ဆံပင်ညှပ် အလှပြင်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၀၉	၅.၅	၁၈၂	၃၃	ဈေးဆိုင်နှင့် အရောင်းအဝယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၇	၀.၉	၂၆		ကဖေးနှင့် စားသောက်ဆိုင်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၀.၁	၃	၁	ယာဉ်မောင်း
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၂၅	ထော်လာဂျီမောင်း
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် သေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၅၂	၅၂	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရာအိမ်မှူး၊ဆယ်အိမ်ခေါင်း
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂	၀.၁	၂	၆	ကျောင်းဆရာမ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ် အား		
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				၁	တိုင်းရင်းဆေး
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၆၅၆	၃၃.၃	၁၂၈၅		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း	၁၉၇၃	၁၀၀	၃၇၃၂	၂၄၉	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းရွေလုပ်ငန်းဖြစ်သော်လည်း ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း (၁၉၇၃) အနက် အများစုဖြစ်သောအိမ်ထောင်စု (၁၀၇၅) မှာ ရွှေတွင်းများတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအနေဖြင့် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြရပြီး ကိုင်ပိုင်လုပ်ငန်း သေးလုပ်ကိုင်နိုင်သူမှာ ၃ ဦးသာရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို မှီခိုအားထားသူ (၂၁) အိမ်ထောင်စု၊ မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၁ ဦး၊ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ ၂ဦး၊ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ ၆၅ဦး၊ ကျွမ်းကျင်လုပ်ငန်းအနေဖြင့်လုပ်ကိုင်သူ စက်ချုပ် (၈) ဦး၊ ဆံပင်ညှပ် ၂ ဦး၊ အလှပြင်ဆိုင် ၃ ဦး၊ ဈေးအ ရောင်းအဝယ် ၁၀၉ ဦး၊ ကဖေးနှင့် စားသောက်ဆိုင် ၁၇ အိမ်ထောင်စု၊ ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ ၂ဦး၊ ကျပန်းလုပ်ကိုင်သူ ၆၅၆ဦး၊ ၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင် နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ ၃၇၃၂ ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေ ဖြင့် ၂ ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၅၆၅၉ ရှိသော် လည်း အလုပ်လုပ်နေသူ ၃၇၃၂ ဦး၊ အထက်တန်းကျောင်းနေ ၈၉ ဦး၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတက်နေသူ ၅၀ ဦး၊ စုစုပေါင်း ၃၈၇၁ဦး သာ ရှိသေးသဖြင့် ကျန် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၁၇၈၈ မှာ အလုပ်လက်မဲ့/ အလုပ်မရှိကြောင်း တွေ့ရ သည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် မွေးမြူရေး တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ ၁၁၇ ဦး၊ ရွှေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ ၁၀ဦး၊ စက်ပြင်နှင့်ဝပ်ရှော့လုပ်ကိုင်သူ ၃ ဦး၊ စက်ချုပ် ၁ဦး၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်ကိုင်သူ ၃၃ ဦး၊ ကားမောင်း ၁ဦး၊ ထော်လာဂျီမောင်း ၂၅ ဦး၊ ဆရာမ ၆ဦး၊ တိုင်းရင်းဆေး ၁ ဦး၊ စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အရေအတွက် ၂၄၉ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစု ၂၄၉ အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍၊ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေ ဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရ သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၄၀၀၀	၃၅၀၀	လုပ်ကိုင်သူနဲပါး ကျွမ်းကျင်မှုမရှိ
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား					
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	၇၀၀၀	၅၀၀၀	၆၀၀၀	၄၀၀၀	နေ့စားခနည်းသည့် အပြင် လုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်မှုမရှိ
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၇၀၀၀	၅၀၀၀	၆၀၀၀	၄၀၀၀	ခေတ်မီ ပစ္စည်းကရိယာမရှိ၊ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	၅၀၀၀		၄၀၀၀		
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	၄၅၀၀	၄၀၀၀	၃၅၀၀	၃၀၀၀	
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား					တပိုင်တနိုင်လုပ် လုပ်သားမထား
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၅ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ် ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။တောင်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန် မြေနေရာမရှိပါ။

ရွှေတူးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ

၄၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွမ်းကျင်မှုရှိပါက ၈၀၀၀ကျပ်အထိရရှိပါသည်။ အနဲစုသာဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့လိုက်လုပ်ဆောင်ပါက ကျားမလုပ်အားခ ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ အညီအမျှ ဝေယူကြပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ယာဉ်စက်ကရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဧယား (၄) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၁၈.၆	သင့်	မရ	မိုးရေ
ယာမြေ /တောင်ယာ	၃၆၂	သင့်	မရ	မိုးရေ
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၅၇	သင့်	မရ	မိုးရေ
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၈၆	သင့်	မရ	မိုးရေ
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၇၂	သင့်	မရ	မိုးရေ
ရွှေပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	**၅၉၅.၆**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာ၏ တည်နေရာသည် တောင်ပတ်လည်ဝန်းရံလျက်ရှိပြီး ချိုင့်ဝှမ်းဒေသ တွင်ရှိသော ကျောက်သားခံမြေအမျိုးအစားဖြစ်၍ လယ်မြေ ၁၈.၆ဧကသာ ရှိပါသည်။ လယ်မြေဧက အလွန်နဲပါးသည့်အတွက် ဝမ်းစာဖူလုံမှုနဲပါးပြီး ဆန်စျေးကြီးပါသည်။ ယာမြေ/တောင် ယာမြေမှာ ၃၆၂ဧကရှိသော်လည်း ပုံစံ ၇ ရရှိမှုနဲပါးပြီ: ဧကအတိအကျပိုင်ဆိုင်မှုမရှိပါ။ ဥယျာဉ်ခြံမြေ ၅၇ဧက ရှိသော်လည်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိမှုနဲပါးပါသည်။ နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း ၇၂ဧကရှိ သော်လည်း ပုံစံ ၇မရှိခြင်း၊ ချေးငွေမရရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေရရှိမှု မရှိခြင်းတို့ကြောင့် စီးပွားဖြစ်စိုက် ပျိုးရန် ခက်ခဲ လျက်ရှိပါသည်။ ရွာတည်စဉ်ကတည်းက ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းထားသော တောင်ယာများ မှာပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်းများနှင့် ရွှေကုမ္ပဏီလုပ်ကွက်အချို့တွင် ပါဝင်နေသောကြောင့် မစိုက်ပျိုး နိုင်ပါ။ တပိုင်တနိုင်လုပ်စားခွင့်မရသဖြင့် ကျပန်းလုပ်ငန်းများကိုသာ လုပ်ကိုင်နေရပါသည်။ မြစိမ်းရောင် စိမ်ကိန်း ချေးငွေရလိုပါသည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	**ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)**	**လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)**
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ) (မီးသွေး)	နည်း	ခက်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် သဲ၊ ကျောက်၊ ခဲ၊ ရွှေ	သင့်	ခက်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	မရှိ	
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) (တောထန်း၊ သရဖီးကြီးမြစ်၊ ဆင်တုန်းမန္တယ်၊)	နည်း	လွယ်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သဘာဝအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် စားကျက်မြေမရှိပါ။ ဆေးဘက်ဝင်အပင် နဲပါးပါသည်။ ရွာအနီးတဝိုက်တွင် တောထန်း၊ သရဖီးကြီးမြစ်၊ ဆင်တုန်းမန္တယ် ကဲ့သို့သော ဆေးဘက်ဝင်အပင်များရှိပြီး ရှာဖွေရလွယ်ကူပါသည်။ ကွက်တရမူလီအပင်အနည်းငယ်ရှိသော်လည်း ရှာဖွေရခက်၍ ဈေးကြီးပါသည်။ C ပိုး Bပိုးကာကွယ်သည့်အပြင် ကင်ဆာရောဂါပါ ပျောက်ကင်းသောကြောင့် ဈေးကြီးရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အပင်ပေါက်တစ်ပင် ၁သောင်းခွဲအထိရရှိပါသည်။ ရွှေထွက်သည့်ဒေသဖြစ်သော်လည်း တူးဖော်ရခက်ခဲခြင်း၊ အရင်းအနှီးများခြင်း၊ လုပ်အားခဈေးကြီးခြင်း၊ တနိုင်တပိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့် မရခြင်းကြောင့် ရွာသားများအနေဖြင့် ရွှေရရှိမှု အလွန်နဲပါးပါသည်။ ကုမ္ပဏီကြီးများသာ အရင်းအနှီးတတ်နိုင်၍ ရွှေရရှိနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျောက်ထုတ်ခြင်းနှင့် ချောင်းမှ သဲထုတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ အနဲငယ်ရှိပါသည်။ သဲလုပ်သားများမှာ ထော်လာဂျီတစ်စီးလျှင် ၂၅၀၀ ကျပ်ရရှိပါသည်။ မီးသွေးမှာ ဈေးကြီးပြီး အမြောက်အများထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ပါ။ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	**သတ်မှတ်စံနှုန်း**			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်အခြေအနေ	သွပ်မိုး/slap၊အာစီတိုက်၊ကြွေပြားခင်း /ကွန်ကရစ်ခင်း	သွပ်မိုး၊နံကပ်၊ကွန်ကရစ်ခင်း၊	သွပ်မိုး၊ပျဉ်ကာ/ ထရံကာ၊ပျဉ်ခင်း	သက္ကယ်မိုး၊မြေစိုက်၊ ထရံကာ
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှု	ဖောကား ထော်လာဂျီ မီးစက်၊ရေစုပ်စက်	ထော်လာဂျီ မီးစက် ရေစုပ်စက်	ပေါက်တူး၊ဂေါ်ပြား၊စို့၊တူ၊အင်ဝိုင်း၊သံတူရွင်း	ပေါက်တူး၊ဂေါ်ပြား၊စို့၊တူ၊အင်ဝိုင်း၊ သံတူရွင်း

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ဆိုင်ကယ်၊ စလောင်း၊တီဗွီ၊ ဖုန်း၊အဲကွန်း ရေခဲသေတ္တာ	ကား၊ဆိုင်ကယ်၊ စလောင်း၊တီဗွီ၊ ဖုန်း၊အဲကွန်း ရေခဲသေတ္တာ	ဆိုင်ကယ်၊ဖုန်း၊ ပန်ကာ	ဆိုင်ကယ်၊ဖုန်း
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	ရွှေဆိုင်/ရွှေကုန်သည်	အစုရှယ်ယာဝင်	နေ့စားကျပန်း	ကျပန်း
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု -	၇၁ (၃.၆ %)	၁၂၂(၆.၂%)	၁၀၀၆(၅၁%)	၇၇၄ (၃၉.၂%)

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ချောင်းကြီးကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြင့် အဓိကလုပ်ကိုင်စားသောက်ခြင်းမဟုတ်၍ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်၍မရပါ။ ၎င်းတို့၏ လက်ရှိပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများနှင့်သာ သတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ထောင်စု ၁၉၇၃စုတွင် အဆင်ပြေချောင်လည်အိမ်ထောင်စုမှာ ၇၁ စု (၃.၆%)ရှိပါသည်။ ရွှေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၂၂စု (၆.၂%)ရှိပါသည်။ ရွှေလုပ်ငန်းနှင့် ရွှေအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၀၀၆ စု (၅၁%)နှင့် အလွန်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စု ၇၇၄စု (၃၉.၂%)ရှိပါသည်။ အဆင်ပြေနှင့် အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများထံတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ နေ့စဉ်အလုပ်မရှိပါ။ ဆင်းရဲသားများခြင်းမှာ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနဲပါးခြင်း၊ အိမ်ဂရမ်သတ်မှတ်ချက်မရှိ၍ အရင်းအနှီးလိုအပ်သည့်အခါ ပိုင်ဆိုင်သည့်အိမ်ကို ဘဏ်တွင် ပေါင်နှံ၍မရခြင်း၊ ရွှေလုပ်ငန်းများ တနိုင်တပိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့် မရခြင်း၊ အပေါ်ရွှေကျင်ယူပြီး အောက်ကျန်မြေများအား ချက်ရာတွင် တရားဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိခြင်း၊ ကန့်သတ်ရွှေချက်ဆေးကိစ္စနှင့် လွတ်လပ်စွာလုပ်ကိုင်စားသောက်၍ မရခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၁၆၇	၅၃.၂%	နေ့စားလုပ်၍ဖြေရှင်း
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၉၃	၂၉.၆%	ငွေချေးခြင်း
၆ လ မှ ၁၂ လ အထိ	၅၄	၁၇.၂%	ငွေချေးခြင်း

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း ၁၉၇၃စုအနက်မှ ဥစ္စာဓနအဆင့် ၃ နှင့် ၄ ၏ ၃၀%မှာ ၃၁၄စု ဖြစ်ပါသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမှာ တစ်ရက်စာထက် သိုလှောင်ထားနိုင်မှု အလွန်နဲပါသည်။ ရိက္ခာကို နေ့စားလုပ်ပြီး တစ်ရက်စာတစ်ရက် ရှာဖွေစားသောက်ရပါသည်။ အလုပ်မရှိသော

ရက်များတွင် ဈေးဆိုင်များမှ အကြွေးယူစား၍ အလုပ်ရှိသည့်နေ့တွင်မှ ပြန်ဆပ်ရသည့်အတွက် အကြွေးသံသရာလည်နေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အကြွေးတင်ရှိမှုမှာ အနဲဆုံး ၅၀၀၀၀ မှ အများဆုံး ၅၀၀၀၀၀ ထိရှိပြီး ပြန်မဆပ်နိုင်သည်များ ရှိသည်ကိုလည်း ဈေးသည်များနှင့် ငွေတိုးချေးသူများထံမှ သိရှိရပါသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	၂	၂	၄
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၃၀၀		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	၂၀၀		
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်အထက် ၄ ဦး (က ၂ + မ ၂) ဦးရှိသည်။ မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု မရှိသော်လည်း ရပ်ရွာမှ စောင့်ရှောက်မှုရှိပါသည်။ ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၃၀၀အိမ်ထောင်စု၊ ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို ဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၂၀၀ အိမ်ထောင်စု ၄င်းတို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျပန်းလုပ်ကိုင်ကြပြီး အကြွေးသံသရာလည်နေသူများနှင့် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သူများ အရက်သမားများလည်း တွေ့ရပါသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	**ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား**	**ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)**	**မှတ်ချက်**
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	မြင့်	စိုက်ပျိုးမြေမရှိခြင်းနှင့်ကျပန်းလုပ်သားများသောကြောင့်
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	မြင့်	ရွှေတူးဖော်မှုများသောကြောင့်
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သောကြောင့်
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	မိုးခေါင်ခြင်းမရှိ။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထမရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	လတ်	ငလျင်ဇုန်အတွင်း တည်ရှိ။
၈	မီးဘေး	လတ်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	ပင်လယ်နှင့် နီးစပ်မှုမရှိ။
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	မြင့်	ရွှေလုပ်ငန်းနှင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကြောင့်
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	စည်းကမ်းမဲ့ခုတ်ကြသောကြောင့်
၁၂	၄က်ဖျားရောဂါ	လတ်	၄က်ဖျားဇုန်အတွင်းတည်ရှိသည်။

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူအသုံဆောင်များမှတဆင့် ကူးစက်သော ကြောင့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ		မရှိ
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ		မရှိ
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	နိမ့်	မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူနဲသောကြောင့်
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	မရှိသေးပါ။
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	သပိတ်ကျင်းမန္တလေးကားလမ်းမဘေး တွင်တည်ရှိသောကြောင့်
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု၊ သဘာဝအရင်းအမြစ် ရှားပါးမှု၊ မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု၊ သစ်တောပြုန်းတီးမှု နှင့် တီဘီရောဂါ စသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေ တို့ချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ ရွှေတွင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နေကြသဖြင့်လည်း မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက် ယွင်းခြင်းများ ရှိပါသည်။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်း ကြောင့်လည်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ တီဘီရောဂါ သည်လည်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူအ သုံးအဆောင်များကိုင်တွယ်ခြင်း၊ အတူသုံး ဆောင်ခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ် မှုမြင့်သည်။ ကျပန်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်း အစား၊ အနေအထိုင်အခက် အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင် ကျင့်ခံရခြင်း၊ ငှက်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ မတော်တဆ ထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှု မြင့်သည်။ ငလျင်နှင့် ငှက်ဖျား ဇုံအတွင်း တည်ရှိ သောကြောင့်လည်း ငလျင်နှင့် ငှက်ဖျားရောဂါသည် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ ကျန် ရေကြီး ခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ၊ တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေခက်ခဲမှုတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော	နိမ့်	

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
	ဒေသတွင် နေထိုင်သူ		
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ		
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်း ခံရသူများ (IDP)		
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ		
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်		
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ		
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ		
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ		
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	မြင့်	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့်	
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ		
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	မြင့်	
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ		
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ		
၂၀	ကားသမား	မြင့်	
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ရွှေတွင်းလုပ်သားများ၊ ဆေး စွဲသူများ၊ လှည့်လည် သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရ သူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွား ရောက် အလုပ်လုပ် ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့် ခံရနိုင်ခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် အရက်သေစာ သောက်စား ခြင်း၊ လူကုန်ကူး ခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများ သဖြင့် ယဉ်တိုက်မှု မတော်တဆ ဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုး သမီး လုပ်အားခ နည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု သည်။ ရွှေတွင်းလုပ်သားများအနေဖြင့်လည်း ခြင်ပေါသော ဒေသများတွင် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရခြင်း ကြောင့် ငှက်ဖျားနှင့် အခြားရောဂါများ ဖြစ်ပွါးနိုင် ခြေများခြင်း၊ လုပ်ငန်းခွင် အတွင်း အာဆင်းနစ် အဆိပ်သင့်မှုအန္တရာယ်များခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ဆေးစွဲ သူများအနေဖြင့်လည်း

ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်း၊ ဆေးဖိုးကုန်ကျစရိတ်များခြင်း၊ ဆေးထိုးအပ်မှတဆင့် ကူး စက်ရောဂါများ အလွယ်တကူ ကူးစက်နိုင်ခြင်း၊ ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများ ရာဇဝတ်မှုကို အလွယ်တကူ ချိုးဖေါမှု ဖြစ်ပေါ် နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ နှင့် ကား သမား များမှာလည်း ယဉ်အန္တရာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွား လာနေ ရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ မြေယာမဲ့ ဆင်းရဲသားတောင်သူများမှာ စိုက်ပျိုးရန်မြေနေရာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ (၇)မရှိခြင်းကြောင့် ကျွန်းစိုက်ခင်းများတွင် ပါဝင်နေခြင်း၊ ရွှေကုပဏီများမှ သတ်မှတ်ဧကပြည့်မီစေရန် ထည့်သွင်းထားမှုများကြောင့် (နစ်နာကြေးမရ) ထိခိုက် လွယ်မှု မြင့်ပါသည်။ ကျန်လူအုပ်စုများ အနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁)ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်း ဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	မေတ္တာစမ်းရေ နာမှုကူညီရေး	၂	၁၃၂	၉၈	၂၃၀	သာရေး၊နာရေး	၄	၆
၂	ပုည်သဟာရ ဘုံဆွမ်းလောင်း	၃	၆၀	၆၅	၁၂၅	ဆွမ်းလောင်းခြင်း	၄	၆
၃	ဂရုဏာနာမှုကူ ညီရေးအသင်း	၂	၅၀	၆၅	၁၁၅	နာရေးစရိတ် ထောက်ပံ့ခြင်း	၄	၆
၄	ချမ်းသာသုခဗုဒ္ဓ ဝေယျာဝစ္စ	၂/၃	၆၀	၆၅	၁၂၅	တရားပွဲကျင်းပ နာရေးထောက်ပံ့	၄	၆
၅	စိုက်မွေး/ထွေသ မ အဖွဲ့	၁	၈၀	၂၀	၁၀၀	ချေးငွေထုတ် ပေးခြင်း	၅	၇
၆	ရွှေမိုင်းတွင်းအဖွဲ	၁	၁၅၀	၅၀	၂၀၀	အလုပ်ရှင်အလုပ်သ မားပြေလည်ရန်ညှိနှိ ုင်းခြင်း	၄	၇

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြံ့သလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ချောင်းကြီးကျေးရွာတွင် လူမှုရေးအဖွဲ့ ၃ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့ ၂ဖွဲ့၊ စီးပွားရေးကိုအခြေခံသော အဖွဲ့ ၂ဖွဲ့ရှိပါသည်။ လူမှုရေးအဖွဲ့ ၃ဖွဲ့မှ လူနာပို့ခြင်း၊ နာရေးစရိတ် ထောက်ပံ့ခြင်း၊ သင်္ဂြိုလ်ခြင်းများပြုလုပ်ပါသည်။ ဘာသာရေးအဖွဲ့ ၂ဖွဲ့မှာ လပြည့်လကွယ် ဘုံဆွမ်း လောင်းပြုလုပ်ခြင်း၊ နှစ်စဉ်တရားပွဲများကျင်းပခြင်း ဆောင်ရွက်ပါသည်။ စီးပွားရေးအခြေခံသော အဖွဲ့၂ဖွဲ့ အနက်မှ ရွှေမိုင်းတွင်းအဖွဲ့မှာ အလုပ်သမားများ လုပ်အားခပုံမှန်ရရှိရေးနှင့် အလုပ်ရှင်အလုပ်သမား အဆင်ပြေစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးပြီး စိုက်မွေး/ထွေ သမအသင်းမှ ချေးငွေများ ထုတ်ချေးပေးပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းများမှ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ စာရင်းရှင်းပေးရန် တောင်းဆိုကြပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း၊ ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်းများ မှတ်တမ်းနှင့်စာရင်းရေးသွင်းနည်း သင်တန်းများ ပို့ချပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			
၃			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မရှိပါ။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၁၇၁၅	၉၁.၀၅	
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၆၈	၃.၄၅	

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ဧကအထိ	၃၆	၁.၈	
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ဧကအထိ	၇၃	၃.၇	
၅	၁၂.၅ ဧကအထက်			
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၁၉၇၃**	**၁၀၀%**	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၁၇၁၅ အိမ်ထောင်စု (၉၁.၀၅%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၆၈ အိမ်ထောင်စု (၃.၄၅%)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧက အကြား ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၃၆ အိမ်ထောင်စု (၁.၈%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ ၇၃ အိမ်ထောင် (၃.၇%)နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူ ကြီးမရှိသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ချောင်းကြီးကျေးရွာသည် ရွှေတူးဖော်သည့် လုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သူနဲပါးခြင်း၊ မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ(၇) မရှိခြင်းတို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု နဲပါးပါသည်။ ရွှေကုမ္ပဏီ များမှမြေအချို့အား သိမ်းဆည်း ထားသောကြောင့် မြေယာဥပဒေအား တိတိကျကျပြဋ္ဌာန်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တန်ခိုးပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ဝင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား		၇၀	ရာသီအလိုက်	မရှိ

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၅၉၅.၆ဧက ရှိသော်လည်း ၄င်းတို့ ဧက ၇၀ မှာ စိုက်ပျိုးရေအဖြစ် မိုးရေကိုသာ အဓိက အားထားရပါသည်။ ကျန်စိုက်ပျိုးမြေများမှာ ပုံစံ (၇)လျှောက်ထားဆဲဖြစ်ပြီး စိုက်ပျိုးခြင်း မရှိသေးပါ။

(၂.၂.၁၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ကေ	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နှိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နှိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
ပဲစိမ်းငုံ	၇၀	တင်း	၄	၈	၆	၅	၁၂	မြင့်	နိမ့်	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဓိကသီးနှံအနေဖြင့် ပဲစင်းငုံကိုသာစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုးမြေကေစုစုပေါင်းမှာ ၇၀ ကေဖြစ်ပြီး မေလတွင် စတင်စိုက်ပျိုး ကာ ဒီဇင်ဘာလ တွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၈ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၄ တင်း၊ တဇကေ ပျမ်းမျှ ထွက်နှုန်းမှာ ၆တင်းဖြစ်သည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မရရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေရရှိမှု မရှိ ခြင်း၊ တောဆင်နှင့် တောဝက်များ ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း နဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့် ဖြစ်သည်။

(၂.၂.၁၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူအရေအတွက်	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်							
လက်တွန်းထွန်စက်	၁						
အစေ့ချ ကိရိယာ	၂						
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်							
ရေစုပ်စက်	၆၂						
ခြေနင်းရေတင်စက်	၁						
မြက်ရိတ်စက်	၅						
အခြား							

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း၊ ရေစုပ်စက် ၆၂ ခု၊ ခြေနင်းရေတင်စက် ၁ ခုနှင့် မြက် ရိတ်စက် ၅ ခုသာ ရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီဩဇာ)	
ရေရင်းမြစ်	
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	
သွင်းအားစုဈေးကွက်	မန္တလေး - သပိတ်ကျင်းကားလမ်းဘေးတွင်တည်ရှိသောကြောင့် အလွယ်တကူရရှိနိုင်ပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	မန္တလေးမြို့သို့အလွယ်တကူ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်သည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရေ အခွင့်အလမ်းအနေဖြင့် သပိတ်ကျင်း မန္တလေးကားလမ်းဘေးတွင် ရှိသောကြောင့် သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်များအား အလွယ်တကူရရှိနိုင်ပါသည်။ ထွက်ရှိသည့်ထုတ်ကုန်များအား မန္တလေးမြို့သို့ အလွယ်တကူတင်ပို့ရောင်းချနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	ပုံစံ(၇)မရှိခြင်းနှင့် ကုမ္ပဏီများမှ သိမ်းဆည်းခံရသောကြောင့် တိုးချဲ့ရန် မရှိတော့ပါ။
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	သတ္တုတူးဖော်ရေးမှ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် မြေဆီဩဇာ ညံ့သည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	ပုံစံ ၇ မရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင်သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု မရှိကြပါ။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မြေနေရာ မရှိခြင်း၊ မြေဆီမြေဩဇာကောင်းမွန်မှု မရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေမရရှိခြင်း၊ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုနှင့် နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုမရရှိခြင်းတို့မှာ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွင် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၂၁	၂၇၇	
နို့စားနွား	၁	၃	
မြင်း			
ကျွဲ			
မြည်း			
လား			
ဆိတ်	၁	၃	
သိုး			
ဝက်	၃၈	၁၅၄	
ကြက်	၅၂	၁၂၅၂	
ဘဲ	၄	၅၇	
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၁၁၇ အိမ်ထောင်စု (၅.၉%) သာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား ၂၇၇ ကောင်၊ နို့စားနွား ၃ ကောင်၊ ဆိတ် ၃ ကောင်၊ ဝက် ၁၅၄ ကောင်နှင့် ကြက် ၁၂၅၂ ကောင်၊ ဘဲ ၁၁ ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိက အခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း၊ မျိုးကောင်း မျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုရှိသော်လည်း ချေးငွေမရရှိခြင်းတို့ဖြစ်သောကြောင့် မြစိမ်းရောင် စီမံကိန်းရရှိလိုပါသည်။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	
ရေရရှိမှု	
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	သပိတ်ကျင်း မန္တလေးကားလမ်းမဘေးတွင်တည်ရှိသောကြောင့်
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	အလွယ်တကူဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်နှင့် မျိုးတိရစ္ဆာန်များ အလွယ်တကူရရှိနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	လုံလောက်စွာမရရှိခြင်း
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာနှင့်ဝန်ဆောင်မှုမရှိခြင်း
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ	လက်လမ်းမီမှုမရှိခြင်း

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မွေးမြူသူများအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှု များလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေး ကုသစရိတ်မြင့် မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေး တိရစ္ဆာများ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရား ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုး ချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက် သယ်ယူ ရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်း ဆီးမှုများရှိသည်။

(၂.၂.၃)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	၁၀၇၈		၁၉၄၀	
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၂		၂	
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၆၅		၆၅	
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၇		၁၅	
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	၁၃		၁၅	
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၁၀၉		၁၈၂	
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်	၁၇		၂၆	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၂		၃	
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး	၂		၂	
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက် လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ	၆၅၆		၁၂၈၅	
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	**၁၉၅၁**		**၃၅၈၂**	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍ လုပ်ကိုင်သူ ၂ဦးသာရှိပါသည်။ အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများမှာ ရွှေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ ၃ ဦး၊ရွှေတွင်းများတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအနေဖြင့် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သူ ၁၀၇၅ ဦးရှိသော် လည်း အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအားနည်းခြင်း၊ ဥပဒေအရ အကန့်အသတ်ရှိနေ ခြင်းကြောင့် တစ်ပိုင် တစ်နိုင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းထူထောင်နိုင်ခြင်းမရှိ။ နေ့စားသွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြ ရပြီး အလုပ်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေး ရောင်းခြင်း၊ လွှက်ရည်ဆိုင်ရောင်းခြင်းလုပ်ငန်းများမှာလည်း အရင်းအနှီးနှင့် ဈေးကွက် အားနည်းသော ကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ ကားမောင်းသူနှင့် ၂ ဦးသာရှိပြီး ၄င်းတို့၏ ရပ်တည်နိုင်မှုမှာ နိမ့်သည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်

နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာ တွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်း နည်းပါးသည်။ အရင်း အနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်း ပညာသင်တန်းများ တက် ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ် နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ဈေးကွက်နှင့် နီးသည်။ ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။	ဇရပ်ကွင်းဈေးနှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက် ကုန်များ၊ ရွှေနှင့် သဲ၊ ကျောက် စသည် ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။
သယ်ဇာတများ ရှိသည်။	ရွှေ၊ သဲ၊ ကျောက်၊ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်များ၊ သစ်၊ ဝါး စသည့်များ ထွက်သည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ရှိသည်။	နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ် စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များ ရှိသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အ လုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။
အသက်မွေးဝမ်းပညာအချို့ တတ်မြောက်ကြသည်။	ပန်းဘဲ၊ ရွှေကျင်၊ ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်၊ စက်ပြင်၊ တွင်ခုံ၊စသည့် အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိမှု၊ သဘာဝသယံဇာတများရှိခြင်း၊ နယ်မြေတည်ငြိမ် အေးချမ်းမှုရှိခြင်း၊ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးရာသီမရွေးသွားလာနိုင်ခြင်း၊ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ် များပြားခြင်းတို့မှာ အခွင့်အလမ်း ကောင်းများဖြစ်ပါသည်။

ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှား ပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်း သည်။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးလုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အ ကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်း အလုပ်အကိုင် မရှိ ကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခများမှာလည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရ ကြပါ။
အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသော အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း အ သက်မွေးဝမ်းအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်များ အားနည်းနေကြသည်။ သင် တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိ ကြပါ။
လက်ရှိလုပ်ငန်းများခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်း။	အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်းနှင့် လက်ရှိလုပ်ငန်းများ ကျွမ်း

ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေးခြင်း။	ကျင်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
အရင်းအနှီးနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်း မမီနိုင်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။
လက်ရှိသတ္ထုတူးဖော်ရေး ဥပဒေအရ ပြင်ပ ပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရွှေတွင်းများကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိနေခြင်း။	ဒေသခံဆင်းရဲသားများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သတ္ထုတူးဖော်ရေး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးပါက ဒေသခံ ဆင်းရဲသားများ လုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။
သစ်၊ ဝါး၊ ရွှေ ထွက်ရှိသော်လည်း ကုန်ချောထုတ်လုပ်ငန်း ကျွမ်း ကျင်မှု မရှိခြင်း။	သစ်၊ ဝါးထွက်သော်လည်း ကုန်ချောထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ အကယ်၍ ပန်းတိမ်လုပ်ငန်း၊ ပရိဘောဂပြုလုပ်နည်း၊ ဝါးအချောထည် ပြုလုပ်နည်း၊ မျှစ်ချဉ်၊ မျှစ်ခြောက်ပြုလုပ်နည်းများ ကျွမ်းကျင်ပါက ဝင်ငွေတိုးလာ နိုင်ပါသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများနဲပါးခြင်းနှင့် ဝင်ငွေရရှိမှုနဲပါးခြင်း၊ အသက်မွေးပညာတတ်မြောက်မှုမရှိခြင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုမရှိခြင်း၊ အရင်းအနှီးနှင့် ချေးငွေမရှိခြင်း၊တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးလုပ်ကွက်များမရရှိခြင်းတို့မှာ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများဖြစ်ပါသည်။

(၂.၃) ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁)ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၂၁	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၂	ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	-	၁၃	၈	၂၁	၁၃	၆	၁၉		၂	၂
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-	၆	၃	၉	၆	၃	၉		၂	၂
	၆ လ အထိ	-	၅	၂	၇	၅	၂	၇			
	၁၂ လ အထိ	-									
	၁၂ လ အထက်	-	၂	၁	၃	၂	၁	၃			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေပြောင်းသွားလာသူ အနဲငယ်သာရှိပါသည်။ ရွှေပြောင်းလုပ်သားအနည်း ဆုံး တစ်ဦးရှိသောအိမ်ထောင်စုပေါင်း ၂၁ အိမ်ထောင်စု (၁.၁%) ရှိသည်။ ရွှေပြောင်းလုပ်သားဦးရေ သည် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော လူဦးရေ၏ ၀.၃% (၂၁ ယောက်) သာရှိသည်။ အမျိုးသားရွှေပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက်မှာလည်း အမျိုးသမီးရွှေပြောင်းလုပ်သား ဦးရေထက် ပိုများသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၂၁
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေပြောင်းသွားလာသူ အားလုံးသည် မိမိတို့ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းခြင်းကြောင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေရရှိရန်/ ရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၂၁	၁.၀၆%			Â
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	ဘဏ်	၁၀	၀.၅	-	-	-
	လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	၁၁	၀.၆	-	-	-
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုအားလုံး ၂၁ အိမ်ထောင်စု (၁.၀၆%) သည် ပြန်ပို့ငွေအပေါ် မှီခိုနေရပြီး မှီခိုနေရမှု မြင့်သည်။ ဘဏ်မှငွေလွှဲပို့ခြင်းနှင့်လူကြုံဖြင့်ငွေလွှဲခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	ရွာအတွင်း	ကျီတောက်ပေါက်ကျေးရွာနှင့် ဧရပ်ကွင်းကျေးရွာ
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ဆိုင်ကယ်၊ ကား	ဆိုင်ကယ်၊ ကား
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု		
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့်		

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ဝန်ဆောင်မှု		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်း၌ ပျံကျဈေးသည်များ စုဝေးရောင်းချသည့် ဈေးဆိုင်တန်း သာရှိပြီး အကြီးစားဈေးကွက် အနေဖြင့် ကျီတောက်ပေါက်ကျေးရွာနှင့် ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာတို့သို့ သွားရောက် ဝယ်ယူရောင်းချနိုင်ပါသည်။ မန္တလေး - သပိတ်ကျင်းကားလမ်းမဘေးတွင် တည်ရှိသောကြောင့် ကုန်ပစ္စည်း များ ဝယ်ယူရန်နှင့် ရောင်းချရန် ယာဉ်လိုင်းများ ရှိပါသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (သမဝါ ယမဘဏ်)	ချေးငွေ	၆ လ	၁.၅%	မလို	ဦးရော၂၀ကိုသာ ချေးပေးပါသည်။
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ					
အပေါင်ဆိုင်	ချေးငွေ	၂ လ	၄%	လိုအပ်	ပစ္စည်းမပါလျှင်မရ
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	တစ်လ	၁၀% / ၂၀%	မလို	အာမခံပေးမည့်သူရှိမှသာ ချေးငွေရရှိပါသည်။
အခြား					

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ သမဘဏ်မှ ငွေချေးစနစ် တစ်ခုတည်းသာရှိသည်။ ၄င်းငွေချေးစနစ်မှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သောတောင်သူများကို မိုးစပါးအတွက်သာ ချေးငွေရရှိပြီး ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅% ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ၇၀ဦးအား(တစ်ဦးလျှင် ၁၂၀၀၀၀ နှုန်းဖြင့်) ၈.၅၇၅ သန်းထုတ်ချေးပေးပြီး မွေးမြူရေးအတွက် ၅၀ ဦးအား(တစ်ဦးလျှင် ၁၂၀၀၀၀ နှုန်းဖြင့်) ၆.၁သန်း ထုတ်ချေးပေး ထားပါသည်။ ထုတ်ချေးရာတွင် စိုက်ပျိုးချိန်အမီ ထုတ်ချေးပေးနိုင်ခြင်းမရှိ ပါ ။ ထုတ်ချေးငွေ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် အတိုးနှုန်းမှာ ၁၀/၂၀% ဖြစ်သည့်အပြင် တလတကြိမ်ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာ အခက်အခဲရှိ သည်။ ယုံကြည်မှုလည်း နည်းသောကြောင့် ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	မြင့်	ကျောက်ကုန်းမြေ၊ မြေသားဖွဲ့စည်းပုံညံ့။
အပင်မျိုးစိတ်များ	နိမ့်	
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	လတ်	
ရေရင်းမြစ်	နိမ့်	
ငါးမျိုးကွဲများ		
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ		
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျောက်ကုန်းနှင့် မြေသားမကောင်းသောကြောင့် မြေဆီဩဇာအနေဖြင့်ညံ့သည်။ ၄င်းအပြင် ဓါတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ်မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလစတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်နေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် ထုံးဓါတ်များနေသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု လတ်အနေအထားတွင်ရှိသည်။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှု များသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ် ရှိမှု မြင့်သည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
စာမတတ်သူဦးရေ	၆၉	၁၃၆	၂၀၅	၂.၈
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၉၇	၇၁	၁၆၈	၂.၃
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၂၂၉	၁၃၃၈	၂၅၆၇	၃၄.၉
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၁၉၅	၁၂၂၃	၂၄၁၈	၃၂.၈
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၆၃၉	၆၉၁	၁၃၃၀	၁၈.၁
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၈၂	၂၆၆	၅၄၈	၇.၄

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၅၁	၇၉	၁၃၀	၁.၈
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၃၅၆၂**	**၃၈၀၄**	**၇၃၆၆**	**၁၀၀%**

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာ၏ ၉နှစ်အထက်လူဦးရေ စုစုပေါင်း ၇၃၆၆ဦး ရှိသည့်အနက် စာမတတ်သူ ၂၀၅ ဦး (၂.၈%) ရှိပါသည်။ အသက် ၅၀ နှင့် ၆၀ကြား စာမတတ်နှုန်းမြင့်ပါသည်။ ရွာတွင် ဘုန်းတော်ကြီးသင် အလယ်တန်းကျောင်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းခွဲ ရှိပါသည်။ ထိုကျောင်းများမှ မူလတန်း ပညာမပြီးဆုံးသူ ၂၅၆၇ ဦး (၃၄.၉%) အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကများပြီး အမျိုးသမီးအရေအတွက် သိသိသာသာ နည်းသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ဤအရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီးများမှာ အမျိုးသား များနှင့် တန်းတူခံစားခွင့် မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ (၁၃၀)ဦး ၁.၈% သာရှိ၍ ပညာရေးတွင် စိတ်ဝင်စားမှုနဲပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး ဘွဲ့ရအမျိုးသားဦးရေထက် အမျိုးသမီး ဦးရေ ပိုများနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အထက(ခွဲ)မှ အ.ထ.က သို့အဆင့်မြှင့်လိုပါသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၆၁၂	၅၇၅	၁၁၈၇	၅၉.၅၃
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၃၁၇	၃၆၉	၆၆၈	၃၃.၅
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၄၂	၄၇	၈၉	၄.၅
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၁၈	၃၂	၅၀	၂.၅

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဘကကျောင်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းခွဲရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၈၄၉ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ ၁၁၈၇ ယောက်၊ ၅၉.၅၃% အထိရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အခြား ကျေးရွာများမှ လာရောက်တက်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ ၁၂၁၁ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိ စာသင်ကျောင်းတွင် ၆၆၈ ဦး (၅၄.၇%) သာရှိသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင်မှ အထက(ခွဲ)ရရှိသည်ဖြစ်၍ ကျောင်းဆက်မတက်နိုင်ကြသောကြောင့် အထက်တန်း တက်သူ ၈၉ ဦးသာရှိပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	အထက်တန်းကျောင်းခွဲ	ဘက ကျောင်း
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာအတွင်း	ရွာအတွင်း
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်	ခြေလျင်
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၁၂၀ ပေ × ၃၀ပေ ၁ထပ်ဆောင် ၂ဆောင် ၇၀ပေ × ၃၀ပေ ၂ထပ်ဆောင်	ဓမ္မာရုံနှင့်သစ်ပင်အောက်တွင်သင်ကြား

အကြောင်းအရာ	အထက်တန်းကျောင်းခွဲ			ဘက ကျောင်း		
	၃ဆောင်					
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ၊ အုတ်ခင်း					
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	ပရိဘောဂ လုံလောက်မှု ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ လုံလောက် မှုမရှိ။			စာသင်ခုံမလုံလောက်		
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	မရှိ။			မရှိ။		
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၂	၁၇	၁၉			
ကျေးရွာခန့်		၃	၃	၅	၁၈	၂၃

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လက်ရှိကျေးရွာ ရှိ အထက်တန်းကျောင်းခွဲအရွယ်မှာ အလျား ၁၂၀ ပေ၊ အနံ ၃၀ ပေ၊ သွပ်မိုး၊ ထရံကာ၊ အုတ်ခင်း ၁ထပ် အဆောင် ၂ ဆောင်၊ အလျား ၇၀ ပေ၊ အနံ ၃၀ ပေ၊ သွပ်မိုး၊ ထရံကာ၊ အုတ်ခင်း ၂ ထပ် အဆောင် ၃ ဆောင်၊ ကျောင်းဆောင်လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း ပရိဘောဂ၊ ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ သောက်ရေသန့်၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား ၂ ဦး၊ မ ၁၇ ဦးနှင့် ကျေးရွာခန့် ဆရာမ ၃ ဦး၊ စုစုပေါင်း ၂၂ ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းအာဟာရနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်များ လည်း မရှိကြပါ။

(၂.၇.၄)ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	၂၂ ဦး (က ၂ + မ ၁၇) ကျေးရွာခန့် မ ၃ ဦး။
တပည့် - ဆရာ အချိုး	မူလတန်း ၁၈၅/၁ ရှိပြီး အလယ်တန်း ၂၈/၁ အထက်တန်း ၁၇/၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	၁၀ ယောက်
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ။
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	အထက်တန်းမပြည့်စုံ
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	မိဘမစုံ/ကျန်းမာရေးမကောင်းသော ၂၉ယောက်အား တစ်ဦးလျှင် ၈၀၀၀ ထောက်ပံ့၊ ထောက်ပံ့ကြေးမလုံလောက်
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစည်းမရှိ။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိပါသည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၁၈၅း ၁ ဖြစ်ပြီး အလယ်တန်း တွင် ၂၈ း ၁ အထက်တန်းတွင် ၁၇:၁ အချိုးဖြစ်သောကြောင့် မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းတွင် ဆရာလုံလောက်မှုလည်း မရှိပါ။ ကျောင်းဝင်းမှာ ကျဉ်းသောကြောင့် အားကစားကွင်းနှင့် အားကစား ပစ္စည်းမရှိပါ။ မိဘဆရာအသင်းမှ ပံ့ပိုးမှုရှိပြီး ကျောင်းအတွက် မီတာတစ်လုံးရှိပြီးဖြစ်သော်လည်း မီတာတစ်လုံးထပ်မံအလိုရှိပါသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောက		Â		သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		Â		ခြင်ပေါက်ပွါးမှုအဆမတန်များပြားခြင်း
၃	ငှက်ဖျား	Â			ခြင်ပေါက်ပွါးမှုအဆမတန်များပြားခြင်း
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ		Â		
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		Â		အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာအလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့်
၆	တီဘီ	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များ အတူသုံးရာမှ ကူးစက်နိုင်သည်။
၇	ဆီးချို	Â			နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ ခါတုဆေးဝါး အလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသောအစားအစာများကို နေ့စဉ်မလွှဲမရှောင် စားသုံးနေရခြင်း။ ဆင်းရဲ သားများ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။
၈	သွေးတိုး	Â			
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		Â		အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		Â		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။
၁၀	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ		Â		

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်း မွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာ

ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသော ရော ဂါများမှာ ငှက်ဖျား၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရောဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံနှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးနှင့် ငှက်ဖျား ရော ဂါမှာ ခြင်များ ပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာ များ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩနှင့် ပိုးသတ် ဆေးအလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည် ခံဆေးများအသုံးပြု ထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝ မဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ် ဝယ်ယူစားသုံးနေ ကြရခြင်း၊ ဈေးကွက် အတွင်း ဓါတ်မြေဩ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီး ဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စီစစ်မှု မရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုံ၊ ကြက်သားမှုံများ ကို အလွန် အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုံနှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူ စားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့် အလေ့ အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာ ရေး ပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်ရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက် ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှ တဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်း ရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင် သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေ မသန့် ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော် နိမ့်သည်။

(၂.စ.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	Ã		အခမဲ့အပြည့်အဝရရှိပါသည်။
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	Ã		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	Ã		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	Ã		အခမဲ့ထိုးပေးပါသည်။
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Ã		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	Ã		
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	Ã		
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်		Ã	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲမှ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းကို ကလေးငယ်များအား တစ်နှစ်ခွဲအထိ အခမဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးပါသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအား မေးခိုင် ကာကွယ်ဆေး အခမဲ့ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးပါသည်။ အခြားကာကွယ်စုပေါင်း ကာကွယ် ဆေးများကိုလည်း မွေးကင်းစမှ ၅နှစ်အထိ အခမဲ့ထိုးပေးပါသည်။ အာဟာရမှတ်တမ်း ကောက်ယူ ခြင်းများအား ၆လ တစ်ကြိမ် ကောက်ယူပါသည်။ ဘီတာမင် အေ၊ သံချဆေးနှင့် အာဟာရမှုန့်များကို အခမဲ့ဖြန့်ဝေပါသည်။ အာဟာရ ပညာပေးအစီအစဉ်များအား မိခင်များနှင့် ရွာသူရွာသားများအား ကျန်းမာရေး ဆိုင်ရာ ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ ကျေးလက်ကျန်း မာရေးဌာနခွဲမှ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနသို့ တိုးမြှင့်ရလိုပါသည်။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	မရှိ။	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - ၁ အရံသားဖွားဆရာမ - ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) –၁ တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-၄	လုံလောက်မှုရှိ	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ			ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ် ဆေးရုံ	သပိတ်ကျ င်း		ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်	ကျေးရွာအ တွင်း ၅ဆိုင်		ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် သူ (မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေး

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
	(လိုင်စင်ရ)			အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	သည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ ရှိပါသည်။ ရွာ၊ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၉၇၃) အတွက် သားဖွါးဆရာမ တစ်ဦး၊ ကြီးကြပ် ၂ဦးသာခန့် ထားပေးခြင်းနှင့် အရံသားဖွားဆရာမ ၃ဦး၊အရပ်လက်သယ် ၄ဦးသာ ရှိသောကြောင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွားခန်း မရှိသည့် အတွက် မွေးလူနာများအတွက် အခက်အခဲရှိသဖြင့် သားဖွားခန်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဆေးနှင့်ပတ်သတ်သည့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ကျေးရွာလူဦးရေနှင့် ကိုက်ညီသည့် အရံသားဖွါးဆရာ (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်းပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း လိုင်စင်ရ ဆေးဆိုင် ၅ဆိုင် ရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါးပြည့်စုံမှုမရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာနှင့် မန္တလေးမြို့သို့သွားရောက် ကုသပါသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၆၄၁	အဆိုး		Â	Â	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)						
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၁၉					
ကန်						
မြစ်/ချောင်း	၂			Â	Â	
ရေကန်	၅၆					
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား	၇၁၈					

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသ မီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြဓြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း ၆၄၁ တွင်းရှိသည်။ ရေတွင်းများမှာ တစ်နှစ် ပါတ်လုံး ရေလုံလောက်သော်လည်း ထုံးဓါတ်များသောကြောင့် အရည်အသွေးကောင်းသော သောက်ရေ သန့် ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ ရွှေတွင်းများမှ ပေ ၃၀၀မှ ၄၀၀ထိ တူးကြသောကြောင့် ရွာမြောက်ပိုင်းရှိ ရေတွင်းများ ခန်းသွား၍ သောက်သုံးရေများ ဝယ်သုံးနေရပါသည်။ လူတစ်ဦးလျှင် ရေချိုး ၁၀၀ ၊ အဝတ်လျှော် ၂၀၀ ဖြင့် ဝယ်ယူရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ အဝီစိတွင်းတစ်တွင်း တူးဆဲဖြစ်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိက စက်ရေတွင်း တစ်တွင်းမှာ ပေ ၁၈၀ ခန့်အထိ တူးဖော်၍ ပေ ၁၂၀တွင် ရေဖမ်းကာ အသုံးပြုသော်လည်း ရာသီဥတုပူပြင်းခြင်းနှင့် ငလျှင်ကြောင့် ယခုအခါ ရေခန်းသွားသည့်အတွက် ပြန်လည်ပြုပြင် တူးဖော်လိုပါသည်။ ၎င်းရေတွင်းနားတွင်

ရေကန်ဆောက်လုပ်ရန်လည်း မြေနေရာ ရှိပြီးဖြစ်၍ ရေကန် ဆောက်လုပ်လိုပါသည်။ ၎င်းရေတွင်းအား ပြန်လည်တူးဖော်မည်ဆိုပါက ရွာမြောက်ပိုင်း၏ ရေရှားပါးမှု ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ချောင်းရေကိုလည်း အသုံးပြုကြသော်လည်း ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ချောင်းတစ်ချောင်းမှာ ရေခန်းပါသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	**သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု**	**ရှင်းလင်းချက်**
ယင်လုံအိမ်သာ	၁၃၃၆	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းငယ်ရှိသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	၆၆	
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၂၂၀	ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
စုစုပေါင်း	၁၆၂၂	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသ မီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၁၉၇၃ အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ ၁၃၃၆ လုံး သာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်း မရှိကြပါ။ ကျင်းအိမ်သာ ၆၆ လုံးရှိ၍ အိမ်ထောင်စု ၂၂၀မှာ တောထိုင် အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။ ကျန် အိမ်ထောင်စု ၃၅၃စု မှာ ဘေးအိမ်ရှိ အိမ်သာများတွင် စုပေါင်း၍ အသုံးပြုကြပါသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	**ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ**	**ရှိ**	**မရှိ**	**မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်**
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		Ã	ကျား/မ တန်းတူမှု မရှိခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ် ယုံကြည်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု		Ã	
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယ ဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		Ã	
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		Ã	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအ ကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန် အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်း အကျင်းပါသော အခါလည်း အရေးပါသော ဆုံး ဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေး လေ့မရှိခြင်း များ ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ များ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုမရှိပါ။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများ အတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနဲနေသေးကြောင်း တွေ့ရှိရပါ သည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	ကောင်း /ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်း ရာသီ	တစ်နှစ် ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁၅	ဆိုး	၁၉၇၅	Â	Â	
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ကောင်း	၁၉၈၅		Â	
အခြား						

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ချောင်းကြီးကျေးရွာမှာ မန္တလေး မိုးကုတ်လမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိသော ကြောင့် ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ ကတ္တရာလမ်းဖြစ်၍ ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာမှာ ၁မိုင် ၄ဖာလုံ ရှည်လျားပြီး လမ်းဘေးဝဲယာတွင် နေထိုင်သော ကျေးရွာဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာချင်း ဆက်လမ်းမှာ (၂) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဖောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း လမ်းများမှာ ၁၅လမ်း ရှိပြီး စုစုပေါင်း (၁၀) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။ ရွာတွင်းလမ်းများအား ကျောက်ချောလမ်းနှင့် ကွန်ကရစ် လမ်းခင်းပေးရန် လိုအပ်သည်ပါသည်။ ကျေးရွာမှာ လုပ်အား ၊ ကျောက်၊ သဲများ စိုက်ထုတ် နိုင်ကြပါသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
ကွန်ကရစ်တံတား	၅၀'×၁၅' (၁)စင်း ၁၅'×၈၀'	ကောင်း ကောင်း			

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
	(၁)စင်း				
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					
အခြား					

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ချောင်း ၂ချောင်းရှိ၍ တံတား ၂စင်း ရှိပါသည်။ တံတားအမျိုးအစား မှာကွန်ကရစ်တံတားဖြစ်၍ တံတားဆောက်လုပ်သည့် ခုနှစ်မသိပါ။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ ကောင်းမွန်ပါသည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊ သမ္ဘာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက် လှေ	လှေ၊ သမ္ဘာန်	စက် ဘီး	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်က ယ်၊ ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	၂	၁၁	၁၄၆	၁၂၄၂	၇၂	၆၉		၂၇

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး ၁၄၆ စီး၊ ဆိုင်ကယ် ၁၂၄၂ စင်း၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်နှင့် ထော်လာကျီ ၇၂ စင်း၊ ကား ၆၉ နွားလှည်း ၂၇ စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။ ဆိုင်ကယ်ကယ်ရီဂိတ်မရှိပါ။ ထော်လာကျီများဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှု အများဆုံး ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကျောက်တိုက်၊ မြေတင်၊ ပစ္စည်းတင်ခြင်းများ ဆောင် ရွက်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၃၉၅	သင့်	
ဆိုလာစနစ်	၁၇၈	ညံ့	စာဖတ်နှင့် ညဖက် မီးလင်းရန် အတွက်သာ အသုံးဝင်သည်။ ရာသီဥတု မကောင်းပါ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
			က အားမပြည့်ပါ။
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၁၁၀	သင့်။	ကုန်ကျစရိတ်များသည်။
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား	၁၀၆၆	သင့်	ဖယောင်းတိုင်၊ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက်ထရီမီးတို့ကို အသုံးပြု ကြသည်။ မီးဘေးအန္တရာယ် ရှိသည်။

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု ၁၉၇၃စုတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ လျှပ်စစ်မီး ရရှိသည့်အိမ်ထောင်စုမှာ ၃၉၅စုသာရှိပါသည်။ ကျေးရွာကိုယ်ထူကိုယ်ထမီးလင်းရေးကော်မတီမှ ရန်ပုံငွေ ကျပ်သိန်း ၂၀၀ သာရှိ၍ ကျေးရွာလုံးကျွတ်မီးလင်းရေးဆောင်ရွက် မပေးနိုင်ခြင်းဖြစ်ပြီး ရွာသူရွာသားများမှာလည်း စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိပါ။ မိတာတစ်လုံးလျှင် ၅သိန်းကျပ် ဆိုလာစနစ် ဖြင့်အသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၇၈စု ၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင်ဖြင့် မီးလင်းသည့် အိမ်ထောင်စု ၁၁၀ ရှိပြီး ဖယောင်းတိုင်၊ ဓါတ်ခဲ၊ ဘတ္တရီမီးအသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၀၆၆စု ရှိပါသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၁၆၅၅	၁၁၉	၆၆၂	၃၁၄	၃၀

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ချောင်းကြီးကျေးရွာသည့် ချိုင့်ဝှမ်းအတွင်းတည်ရှိသောကြောင့် ဖုန်းလိုင်း များအမြဲမမိပါ။ အရေးကြီးဆက်သွယ်ရန် အခက်အခဲရှိပါသည်။ ဖုန်းအလွယ်တကူပြောဆိုနိုင်ရန် တာဝါတိုင်တပ်ဆင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။အင်တာနက်အသုံးပြု၍ မရပါ ။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အက်ဖ်အမ် နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	မဖြစ်မနေပါဝင်ကြရသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အားနည်းသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။ အင်တာနက်မရပါ။

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်များအနေဖြင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဖြစ်သော အိုးစည်ဒိုးပတ်ဝိုင်းများ မရှိပါ။ ယဉ်ကျေးမှုပစ္စည်းများလည်း မရှိပါ။ သင်ကြားပေးမည့်သူလဲ မရှိပါ။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအက နှင့် ပွဲများ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါ။ ဒိုးပတ်ဝိုင်းနှင့် သကြန်ပွဲများပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အပန်းဖြေနိုင်သည့် နေရာသီးခြားမရှိပါ။ အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ မရှိပါ။ သင်ကြားပေမည့်ဆရာလည်း မရှိပါ။ အားကစားကွင်းမြေနေရာ သတ်မှတ်ပေးရန်နှင့် အားကစား ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ လူငယ်များအနေဖြင့် သာရေးနာရေးအသင်းများတွင် ပါဝင်မှုရှိသော်လည်း ဖွဲ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှုမရှိပါ။ လူကြီးများမှလည်း လက်တွဲခေါ်ယ ရန်လိုအပ်ပါသည်။ စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာဖတ်မှုမရှိပါ။ ဒေသခံဘွဲ့ရလူငယ်များ မိမိဒေသတွင်ပင် အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးရန် လို အပ်ပါသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	၃ မိုင်အကွာအဝေးတွင်ရှိသည်။ MPT,Ooredoo
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	ရဲကင်းရှိ
အခြား	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဆက်သွယ်ရေးတာဝါတိုင်များ သိပ်မဝေးသော်လည်း ချိုင့်ဝှမ်းအတွင်း တည်ရှိနေသောကြောင့် ဖုန်းလိုင်းဆွဲအား မကောင်းခြင်း၊ အင်တာနက် သုံး၍မရခြင်းများ ကြုံတွေ့ နေရပါသည်။ MPT အနဲငယ်အဆင်ပြေပါသည်။အလွယ်တကူဖုန်းခေါ်ဆိုနိုင်ရန် ဆက်သွယ်ရေး တာဝါတိုင်များ တပ်ဆင်ပေးရန်လိုအပ် ပါသည်။ ဖုန်းနှင့်ပတ်သတ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများ များပြား လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ငလျှင်ဇုံအတွင်း ကျရောက်နေသောကြောင့် သဘာဝဘေး အန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးစေလို ပါသည်။ ရဲကင်းရှိသော်လည်း ရဲကင်းတွင် တာဝန်ကျ ဝန်ထမ်း ၇ ဦးသာရှိပြီး အရေးကြီးပါက မြို့မ စခန်းမှ ကူညီကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ယာဉ်စည်း ကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်း အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးသော်လည်း လူထုမှ လိုက်နာမှု နဲပါးသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	၂	၂	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ချောင်းကြီးကျေးရွာ၏ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုများအနက် ခိုက်ရန်ဒေါသ ကြောင့် ရိုက်မှုဖြစ်ပွားခြင်း၊ ခိုးမှုနှင့် မူးယစ်မှုများ ရှိနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ လူငယ်များ လိမ္မာယဉ်ကျေးမှု မရှိသည့်အတွက် ဓမ္မစကူးကဲ့သို့သော သင်တန်းများအား သင်တန်းများဖွင့်လှစ်ပေးရန် လိုအပ်ပါ သည်။လူမှုရေးဖောက်ပြန်မှုများ များပြားနေသည်ကိုလည်း အမျိုးသမီးများမှ တင်ပြကြပါသည်။ တရားစွဲအမှုဖွင့်လိုသော်လည်း တရားစရိတ်မတတ်နိုင်၍ မစွဲရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်လင်တစ်မယား ဥပဒေကို အပြည့်အဝအကောင်အထည်ဖော်စေလိုကြောင်း အမျိုးသမီးအဖွဲ့မှ တင်ပြကြပါသည်။ ခိုးမှုများလည်း ရှိနေသည့်အတွက် ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသည့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖော် ဆောင်ပေးသင့်ပါသည်။

၅ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	**<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>**					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တ ကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အလေ့ အထနှင့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်းေဆာင်ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းလိုက်နာသည့် အကျင့်ပါနေခြင်း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်းရည်ရှိကြောင်းသတိမပြုမိ ကြခြင်း။ လူစွမ်းရည်အပြည့်အဝ အသုံးချခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည့် အခွင့်အလမ်းများမရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ်ငယ်စိတ် ရှိခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာမပေးခြင်း။ ၄င်းတို့၏ အစွမ်းအစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး သဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်း ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု၊ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ် များပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်းနည်းသင်တန်း ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ စာရင်းသင်တန်း။ လေ့လာရေးခရီး။ အခြား
၂။	**<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>**					
	စိုက်ပျိုးရေလုံလောက် မှုမရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ စက်အဝိစိတွင်းတူးရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။	မြစ်/ချောင်းနှင့် နီးခြင်း။ မြေအောက်ရေရရှိနိုင်ခြင်း။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်း သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ နည်းပညာ အကူအညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**<u>၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေးစီမံကိန်း</u>** စက်အဝိစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း။
	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး လက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုံးနည်းသည်။	ဒေသမျိုးများမှာသက်တမ်းရှည်ပြီး အထွက်နှုံးနည်းခြင်း၊ အရည်	မျိုးကောင်းမျိုးသန့် များရရှိရန်စိုက်ပျိုးရေး ဌာန ရှိသည်။	အရင်းအနှီးနည်းသည်။ အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီများ၊ ဘဏ်များနှင့် အဆက်	လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချသော ကုမ္ပဏီများနှင့်	**<u>၃။ သီးနှံအထွက်တိုး စီမံကိန်း</u>** မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ

		အသွေးညှိခြင်း။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများအတွက်ငွေကြေးမ ပြည့်စုံ ခြင်း။ နှစ်ရှည်ဥယဉ်ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။ လက်ရှိစိုက်ဘဏ်ချေးငွေမှာ လုံလောက်မှုမ ရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း၊ ကာလတိုချေးငွေဖြစ်ခြင်း၊ မိုးစပါးတစ် မျိုးတည်းအတွက်သာငွေချေးခြင်း၊ ကန့်သတ်မှုများပြီး တောင်သူများလိုအပ်ချက်နှင့် သင့်တော်မှုအားနည်းသည်။	ဒေသအတွင်း လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာ နှင့် သွင်းအားစုများအလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ခြင်း မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	အသွယ် မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက်အသွယ်နည်းပါးသည်။	ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း တောင်သူများနှင့် သင့်တော်သော နှစ်ရှည် ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ပေးခြင်း။	အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း နှစ်ရှည် ချေးငွေစနစ် ထူထောင်ပေးခြင်း။
	နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ။ ရောဂါပိုးမွှားဆိုးရွားစွာကျရောက်ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်း ထိရောက် စွာ နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်း မရှိ။	နည်းပညာအထောက်အပံ့ ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးအသိပ ညာအားနည်းခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးကျ	နည်းပညာကျွမ်းကျင်သော စိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများ ရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန ဝန်ထမ်းလုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွားလာရန် ယဉ်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်အခက်အခဲရှိသည်။ ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက် အရောင်းမြှင့်တင်ရေးဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပုံမှန်ကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးနှိမ် နှင်း	**<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစီမံကိန်း</u>** မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်း သင်တန်း သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်း သင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှီ စသည်)

		ရောက်တတ်ခြင်း၊		ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	ရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှ ထိရောက်သော အစီအမံချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊	သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်း သင်တန်း သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်း သင်တန်း လေ့လာရေးခရီး အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ သင်တန်း
၃။	**<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>**					
၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊ အ ရင်းအနှီးမပြည့်စုံ ခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။ စားကျက်ရှားပါးလာခြင်း အဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အ ရင်းအနှီးနှင့် မြက် မျိုး ရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု ကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်းသော ကြောင့်တိုးချဲ့မွေး မြူရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့် မရှိခြင်း။	တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေး လုပ်ရန် အိမ်မြေခြံများ ရှိနေခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦး စီးဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်နိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်/အင်းလိုင်စ င်ချထားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံး ရှုံးမှုများခြင်း။	မွေးမြူရေးချေးငွေထူ ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီး ထိ ရောက်မှုရှိသော ကာ ကွယ် ဆေးထိုးမှုစနစ်ချ မှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါ ဖြစ်ပွါးမှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနခါတ်ခွဲ ခန်းများ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	**<u>၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံ ကိန်း</u>** ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုး ချဲ့ခြင်း ပျားမွေးမြူရေး မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေး ခြင်း

		(အသား၊ အရှင် လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)				
	နှစ်စဉ် ရာသီအ လိုက် ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိ ြီး ကာ ကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတအားနည်း ခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း။ နှစ်စဉ်ကူးစက်ရော ဂါ များကျရောက် တတ် ခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူ ရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမွေးကုဉီးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	**<u>၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာစီမံ ကိန်း</u>** တိမွေးကု သင်တန်း ပျားမွေးမြူရေးသင်တန်း ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း
၄။	**<u>စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရေ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ</u>**					
	ဒေသစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း အား နည်းခြင်း။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများ အတွက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ် သောအလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရခြင်း ၊ လုပ်အားခနည်း ခြင်း။ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင် ခြင်း၊	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စက်ရုံအလုပ် ရုံ မရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွါးရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီး အား နည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့်ငွေ ကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများအ တွက်ခေတ်မီ လက်နှက်ကရိယာမရှိ ခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်း ခြင်းနှင့်အဆက်အသွယ် အားနည်းခြင်း။	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူ ငယ်အင်အားထု ဖိဘ.၂% ရှိ ခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာ အား သာချက်ကြောင့် ဈေးနှင့် လက်လှမ်း မီခြင်း၊ လမ်း ပန်းဆက်သွယ် ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ခြင်း	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှု အားနည်းခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက် ဗဟုသုတ အား နည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက် စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့ အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်း များ သို့ လေ့လာရေး ခရီး စဉ် စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ဝယ်ယူ သူများအကြားအဆက် အသွယ်ရှာပေးခြင်း၊ ဒေသတွင် ဘဏ်နှင့် ငွေ ရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေး လုပ် ငန်းများအတွက်မြို့နယ်အ ဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွါးရေး လုပ် ငန်းများနှင့် အသေးစား စွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများထူထောင်ပေး	**<u>၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း</u>** ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံ ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်း များ ထူထောင်ခြင်း ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ် လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်

					ခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့် နေ့စဉ်မိသားစုစား ဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသော ကြောင့်လေ့လာသင်ယူ နိုင်ခြင်းမရှိ။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် ( ) ရာခိုင်နှုန်းရှိ ပြီး ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာများကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြပါ ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာစီမံ ကိန်း</u>** သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ရေခဲမုံ့နှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့်သင်တန်း အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း စက်ပြင်သင်တန်း ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း စီးပွါးဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ဖန်စီထိုးသင်တန်း လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်းသင်တန်း မျှစ်ချဉ်/မျှစ်ခြောက်ပြုလုပ်နည်းသင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း ရွှေ၊ကျောက် ကုန်ချောထုတ်သင်တန်း စွပ်ကျယ်တံဆိပ်ရိုက်သင်တန်း
	ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
	ဆင်းရဲသားများအ	ဆင်းရဲသားများအတွက်	ဆင်းရဲသားများအတွက်	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု	ဆင်းရဲသားများအတွက်	**<u>၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု</u>**

	ရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	သင့်တော်သောချေးငွေ နှစ်မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်း များခြင်းကာလတိုချေး ငွေများသာ ဖြစ်ခြင်း အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ် ခြင်း	သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း	အားနည်းနေ သေးခြင်း	သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ ထောင်ခြင်း	**<u>စီမံကိန်း</u>** မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)
၅။	**<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ပညာရေးအဆောက်အဦး များဟောင်းနွမ်းပျက် စီး နေသည်။ ပြင်ပမှ လာရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်သော ဝန် ထမ်းများနေရန် အိမ်/အ ဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာ ရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်း ထားရှိကာ ပညာရေးဌာန နှင့် ပူးပေါင်း လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွ လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြ ခြင်းနှင့် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွဲ့ ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိတ် ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။	**<u>၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း စီမံ ကိန်း</u>** ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက် လုပ်ခြင်း။ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ကျောင်းပရိဘောဂ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း
	သင်ကြားမှု အားနည်း ခြင်း	ဘာသာရပ် အလိုက် ကျွမ်းကျင် ဆရာ/မ အင်အား မလုံလောက် ခြင်း၊		ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်သည့် ဆရာ/ဆရာမ ခန့်ထားမှု အားနည်းခြင်း၊	ကျွမ်းကျင်ဆရာ/ဆရာမ များအားစီစစ်ခန့်ထားပေး ခြင်း လက်ရှိဆရာ/မများအား ကျွင်းကျင်မှုကိုစီစစ်ခြင်း နှင့် ဆရာဖြစ်သင်တန်း ပေးခြင်း၊	ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း
	ကျောင်းသားများအားက စားတွင်ထူးချွန်မှုအားနည်း	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်း ပြည့်စုံလုံ	အားကစားကို ကျောင်း သားများ စိတ်ဝင်စားကြ	ပညာရေးရံပုံငွေ အားနည်းသည်။ ပညာရေးဌာ	ကျောင်းအားကစားမြှင့် တင်ရန်။	ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း။ နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်

	သည်။	လောက်မှုမရှိ။	သည်။	နမှ အားကစားကို အားပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။		ပွဲများ၊ စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း
	မူကြို့အရွယ်ကလေးငယ်များ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။	မူကြို့အရွယ်ကလေးငယ်များအတွက် မူကြို့ကျောင်းမရှိခြင်း၊ ကလေးငယ်များ ကျန်းမာရေး အားနည်းသည်။	မူကြို့အရွယ်ကလေးငယ်များစွာရှိသည်။	မူကြို့ကျောင်းမရှိ။ ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေး အစီအစဉ်မရှိ	မူကြို့ကျောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်းနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေးဆောင်ရွက်သင့်။	မူကြို့ကျောင်းဆောင်ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်
၆	**<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးနှင့် အသုံးအဆောင်များပြည့်စုံမှုမရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များတဖြည်းဖြည်းရှား ပါးလာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် မတတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ်သွားလာရန်အ ခက်အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ။ စည်းကမ်းမဲ့ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ ရောင်းချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။ တိုင်းရင်းဆေးမြင့်တင်ပေးရန်။	**<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u>** ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အားနည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အ သွယ်မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှုအပြည့်အဝ မရရှိကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်း ပညာဗဟုသုတနည်း	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့်အထက်တန်းပညာအ ဆင့်တတ်မြောက်သူများ ရှိသည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ ဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း	**<u>၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာစီမံကိန်း</u>** အရံသားဖွါးသင်တန်း အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း

	ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များရှိသော်လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	သည်။				
၇	**ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖေါ်နိုင်ခြင်းမရှိ/ နွေရာသီရေခမ်းခြောက်သည်။ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်သုံးစွဲနိုင် ခြင်း မရှိ။	စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ်ပါ က သောက်ရေအလုံလောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအမြစ်ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေးစီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ် သာဆောက်လုပ်ခြင်း
၈။	**လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ**					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေးအဆင့်အတန်းနိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာနေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက်အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံများမရှိခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင်ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်းများ ပံ့ပိုးခြင်း၊	**<u>၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>** အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း ကွန်ပျူတာသင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များနှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအားနည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်၊ ခရီးသွားလာ ကြရ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွား လာကြရသည်။	ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။	ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်းသင်တန်း လူကုန်ကူးကာကွယ်တား ဆီးရေးသင်တန်း အမျိုးသမီ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင်တန်း

						မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း
	လူငယ်များ စာဖတ်အား နည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှု အားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာအုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမ ရှိ/ စာဖတ်အားနည်း သည်။	လူငယ်များ ရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝ န်းကျင် အဆင့်မြှင့်တင် ပေးခြင်း၊ ဖန်တီပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း ခေတ်မီအင်တာနက်စာ ကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူ မှု သင်ကြားပေးခြင်း
	လူငယ်များ အပန်းဖြေရန် သီးသန့်နေရာနှင့် အစီအ စဉ်များမရှိ။	ဓလေ့ထုံးစံအရ လူမှု ရေးလှုပ်ရှားမှု အား နည်း ခြင်း	လူငယ်များရုပ်မြင်သံ ကြားကြည့်ရှုခြင်း၊ သီ ချင်းနားထောင်ခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်းများ စိတ်ဝင်စား မှုရှိသည်။		ရိုးရာပွဲများတွင် လူငယ် များရှေ့တန်းမှ ပါဝင်လာ စေရန်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း	ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ် ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ရိုးရာပွဲများတွင် ကခုန်ခြင်း/ အကလေ့ကျင့်ခြင်း/ ပြဇာတ် ကခြင်း ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူ ငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှု နှင့် ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂါတ်အတွက် လူ ငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အ ရေးကြီးမှု၊ အရေးပါမှု ကိုသတိမမူမိကြခြင်း နှင့်အားပေးမှု နည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များ ရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့ စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေး ကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေး နွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့် မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်း ရာတွင် လူငယ်များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်း နှင့် လက်တွဲ ပညာ ပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူ ငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့ စည်းပေးခြင်း
	လူငယ်များအားကစားတွင် ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့်	လူငယ်များအားကစား ကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲ များကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့်	အားကစားလက်လှမ်း မီနိုင်သောပါတ်ဝန်ကျင် ဖန်တီးပေးခြင်း	အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပ စ္စည်များနှင့် ကိုယ်ကာ ယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အား

		အားကစားအချိန်မပေးနိုင်ကြပါ။	ကြည့်ရှုကြသည်။	အားကစားအချိန်မပေးနိုင်ကြပါ။		ကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပ ခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အ ဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)
၉။	**<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>**					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း/ကျေးရွာချည်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီးခြင်း တံတား/ရေပြွန်ပျက်စီးခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း၊	နဂိုရိုလမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အထောက်အပံ့ အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာလမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	**<u>၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတားစီမံကိန်း</u>** ရွာတွင်းကျောက်ခြောလမ်းခင်းခြင်း၊
	ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးအိမ်ခြေအနဲငယ်သာရရှိခြင်း	ရွာသူ/သားများဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင်ခြင်း	လျှပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်းနှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ ။	လျှပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	**<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးစီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာမီးလင်းရေး
၁၀	**သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ**					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။	မီးဘေးအန္တရာယ် အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင် ကားမောင်းနိုင်သူ/ကားအကြောင်းနားလည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သည်။	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိတင်ကာကွယ်မှုအစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း	**<u>၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေးစီမံ ကိန်း</u>** မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း
	ငလျင်ကြောင့် မကြာခဏအပျက်အစီးဆုံးရှုံးမှုများရှိသည်။	ငလျင်ဒုန်အတွင်း ကျရောက်သည်။	ကြိတင်ကာကွယ်ရေးပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ်မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း
	မူဝါဒများ					

	ရွေနှင့် ကျောက်မျက်များထွက်ရှိသော် လည်း ဒေသခံ ရွာသူ/ သားများအနေဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့် မရရှိကြပါ။	ပြင်ပ နိုင်ငံသား/ နိုင်ငံခြားသားကုမ္ပဏီများမှ ရွေလုပ်ကွက်များကို ပိုင်ဆိုင်နေကြပြီး ဒေသခံများမှာ ၄င်းလုပ်ကွက်များတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်နေကြရ သည်။	ဥပဒေပြဋ္ဌါန်းထားသည်။	သတ္ထုတူးဖေါ်ရေး ဥပ ဒေကို ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်းပါးသည်။ ရွေလုပ်ကွက်ချထားမှု ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။	သတ္ထုတူးဖေါ်ရေး ဥပဒေကိုပြင်ဆင်ရေး ဆွေးငေး ရန်လိုအပ်သည်။	ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင် တစ်နိုင်ရွေ၊ ကျောက်လုပ်ငန်းကို ဥပဒေ အရတရား၀င် လုပ်ခွင့်လိုင်စင်များ ချထား ပေးရန်။
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အရှုပ်အရှင်းများ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနရှိသည်။ တခြားမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့်ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊ အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရွာသူ/ သားများ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်ပေးရန်	မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင်ပေးရန်
	အချို့ကျေးရွာများ တွင် တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေးအတွက် စားကျက်မြေ အခက်အခဲရှိသည်။	ကုမ္ပဏီများမှ မြေယာသိမ်းဆည်း ထားသည်။	ဥပဒေအရ ပြန်လည်ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် မြေယာဥပဒေ ပြုပြင်ခြင်း	ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် အတွေ့ အကြုံနှင့် ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း။ ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း အထက်အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု၊ ရင်းနှီးမှု အားနည်းခြင်း	ဥပဒေအရဖြေရှင်းခြင်း လွတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်း	ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ပြန်လည်ချထားပေးရန်
	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခံနေကြရသည်။ ဒေသခံ ရွာသူ/သား များ မွေးမြူရေးမှ အ	သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချ	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားအလုံအလောက်ရှိသည်။	လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူများ ကိုလွတ်လပ်စွာရောင်းချခွင့် ပြုရန်။	ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင်ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။

	ကျိုးအမြတ်နည်း သည်။	ရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရသည်။ ငါးအင်းလိုင်စင်ချထားမှု ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။				
	ပညာရေးဝန်ထမ်းပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ်လပ်နေရာများအချိန်မီဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွက် များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန်ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီအမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့်ထားပေးရန်။	ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။
	အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှု တူသော်လည်း ကျား/မနေ့စားလုပ်အားခ တန်းတူမရရှိခြင်း။ အမျိုးသမီးများ လုံခြုံ မှုနည်းသည်။	ကျား/မ ခွဲခြားမှုအနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေအားနည်းသည်။	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	လူငယ်အချို့ စကိုင်းနက်ရှိရာ ဘီယာဆိုင်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များသို့ အချိန်မတော် သွားရောက်ကြည့်ကြရသောကြောင့်	လူငယ်များအနေဖြင့် အားကစား (ဘောလုံး၊ လက်ဝှေ့၊) စသည်တို့ကိုများစွာ စိတ်ဝင်စားသော်လည်း အရေးကြီး	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများပြည်သူသုံး ရုပ်သုလှိုင်းများစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံလှိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေးပါ က အချိန်မရွေးအလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။

	မလိုလားအပ်သော အရက်ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူးယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွါးမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိသည်	ဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အားကစားပွဲများအားစကိုင်းနက်ကသာ ပြသခွင့် ရကြပြီးအများပြည်သူသုံးရုပ်မြင်သံကြားများမှ ပြသပေးခြင်းမရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ စကိုင်းနက်မှသာ ထုတ်လွှင့် ပေးသောကြောင့် ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီနိုင်ကြပါ။			ရရှိနိုင်ပါသည်။	